

ועוד .אחי חזר שאליו היו שותפין ראובן ולי לזר ושמעון היה איש
השוק שלא היה להם שותפות עמו כלל עם כל זה לא יועיל לו שפר
מחילת ראובן על חלקו של לי ויכול לוי לחזור עליו ולחזוב ומצו חלקו ולא
מנציח אם לא היה לוי צעיר בשנת מחילת ראובן לשמעון אלא אפי' היה צעיר
לוי ירע מנחילת ראובן לשמעון וסתק לא הויה מנחילת לבני ירדיה חס הסכל ממחיצו
דכיון דכל מה שהשותף עושה הויה מחזרת שליחו' אכן קהיר דלאו להכי שוייה
שליח למיחצ דיריה לאחריו' דגם בשליח דינא הכי אם לא כתב לו צפי' ולא דמי
להחיל דגרסינן בכתובות פרק מי שיהיה נכחי אחר רב הוכח הכי הרי אחי וחתי
שותפי דהיה להו דינא צהיר חד וחול חד מינייהו צהדים לריב' לא מלי' אידך
כו' ומסקין ולא אמרין אלא דלא אחיה צמחא אצל אחיה צמחא איצטרי ליה למיחצ
ופסקהו הרענ'ם ז"ל צפרק ג' מהלכות שלוחי' חס לבסור' מי מן האחרין שלא חלקו
או מן השותפי' שצא לחצוב חצוב על הכל הוחיל ויס' לו חלק בזה הצמחון איכס
לריב הרשאה משאר שותפין ואין השותף האחר יכול לומר' לשותפו שרן אלו הייתי
אחי שם הייתי חצוב קענחא אחרת וצחי' צעל דרי' ששרי אזורי' לו למח לא
צאה לחצוב גם אחת לפי' אם היה צמדינה אחרת יס' לו לחזור על צעל הרץ
ולקון עמו ולומר לו אחי איני מורה בכל מה שעשן שותף שלי לפי' כו' עיכ לא
דמי לקח כלל דהתם ירד לרין השותף ונחמי' צרין ויכולין אכו לומר לשותף
האחר למח' לא צמח לחצוב גם אחת אצל כהן' שלא נחמי' צרין ראובן עם
שמעון

תשובה רחמי דבריך טובים צמח שמיים רחיתו זאת וכל שכן אותה רחמי
 שהניח ומחזר הראשון הותרו כלן אלא שאיפשר להעמיד דברי החכם
 השואל שהרי מי שנסב' על הככר שלא יאכלנה ואכלה ועצר על שצונעת ציורו
 אם כשאל עליה פטור ואין אותרי' משעת אכילה עבר על שצונעתו ושז' אין לו
 דרך ללאת וממנה אלא שיש לסמוך דבריך ומקוביית פרק שצונעת שמים צהרל
 דגרסינן החם שצונעת שלא אוכל ככר זו שצונעת שלא יאכלנה הא חו למא לי
 הא קמשמע לן חיובא הוא דליכא הא שצונעת מיתא איכא רח' משכחא רווחא
 חילא כדדנא שאם כשאל על הא' חילא צ' תחתיה' ואמרינן כימא מקייע ליה
 מי שזר צ' מירות וממנה את הא' והפריס קרבן ואחר כך כשאל על הא' עלתה
 לו צ' צראקונה ורחי' הכי היתה החם מירות מיתא חילא רחא כי מנה לרלאשוי
 צעי למחר ולמיתא לצי' ההא שצונעת צלל שאלה מי חייתא כלל' ולפי דמיו'
 זה מה שנסבצע שלא יעשה לימא כלל ולא חילא ומיד שנסבצע עבר ושז' אינו
 כפער כשכשאל על הא' ואין צצ' משום שצונעת ציורו' ויגדלה שהרי"ף ז"ל תפס
 דמיו זה צעיקר לפי שגלל כתב שם צהלכו' מה שאמר שם הא חו למא לי ולא
 דברי רבא אלא שארי תמה על זה שהרי צנדרים פרק אלו מותרים כאמרה
 התיא דרצא צלל שום דמיו ואדרבא קמכא מוחסי' דהחם מרלא קתני חי"צ אחד
 ומר"א קתני חינה אלא אחד וקתני אינו חי"צ אלא אחד רווחא הוא דלא אית
 לה אצל כי מתחיל על חצרתה חילא אלא שגם שם צאו לקייעו מיד שזר
 צ' מירות כדצעי' לקייעו וממנה צפרק שצונעת שמים ודחו דליכא לקייעו
 מינה והר"ה הוא דרחי' דליכא לקייעו מינה הא דרצא חייתא ובדרי"ק' לה
 מוחסינן דהחם עכ"ל' הרי כפי דברי הרשב"א ז"ל לדעת רבא כהתיא מ"אמר'
 רח' משכחא רווחא חילא מי שנסבצע צ' שצונעת ציורו' זו הפך זו שהצי' היות
 שצונעת שוא אם כשאל על הא' ילאתה הצ' מירי שצונעת שוא ומחרה היות
 שצונעת ציורו והרמב"ם ז"ל פסקה להתיא דרצא צספיו' אלא כן ההקדמה
 שכתבתי למעלה היא אימית' לרעת הרב' ואיפשר דמהאור עמומא הלריך
 הרב שאלה צדיון ההוא שצונעת הצ' או צא' וכמו שכתבאר ועדיין נשארה
 קושיא דצברי הרב שכתב צאות' התשובה ולר' אי לייצנה והוא דלפי מה שכתבתי
 יס חלוק צ' כשכשאל על הא' לכשכאל על הצ' דכשכשאל על והא' אפילו אם
 כשצע הצ' צמזר כפער מן המלקות וכ"ש שמועיל לו להכלל מעונש שמים כשנסבצע
 אותה צבוג' אלא כשכשאל על הצ' לא תועיל לו להפטר על המלקות שכבר
 נחסי"צ מצי' שצוני' שוא אם כשצע אותה צמזר ותועיל לו לצד כשנסבצע אותה
 צבוג' להכלל מעונש שמים או אפילו גם כן צמזר להצא לצד על הצ' שכתבתי'
 וא"ה קשה ח"ך היות הרב צצמירת הנסבצע להשאל על אי זו שירי' מה כאלו
 שאלת שחיתן שזה היה לו ליעלו לחועלתו ולעוצתו שישאל על הא' דוקא או על שחיתן'
 ומה שאיפשר לוחר צזה הוא שגם שהת"ר התזכר היה עוז לכשצע ההוא להשאל
 על אי' מעל הצ' יס לך אחר לשי' עוז לו צצאלת הצ' יוחר וצצאלת הא'
 והוא מה שכתבו' צצאלת כשנסבצע השצונה הא' משום כבוד אלו ואם וכן יע"ל
 בכלל שישאל על אינו מזהן שירלה ועל פי זה כדקדק גם כן סוף העלה שכתב
 לו הרב שחיתן שחיתן למא אלא דנחתרת אחד מזהן לצד אי זו שחיתיה יס לו
 שועלת ע"ד אי' והפסד ע"ד אחר שאם נחזיר הא' כפער ומתלקות אצל אינו

שאלות ותשובות רבי דוי אבן חביב

סבל ויחזיר זה בכל דבר שיחשק לבו אם יש בו תועם גיעולי גוים אם לאו ואמר
למי לריבין לדעת דבר אחר זולתי לדעת מציאות מין ומצי' מימי' הנה' הוא ויחד
כדע ריט' * והתורמוסין כדלה לי סתם ומציין הסכי שאין דרך השולקן לערב
בהם שום דבר מומא עם היות שאפשר הוא שהיו מעשיצין נמטם הערצותו ואם
כן אין בהם מקום גי' * זה טעולה לעניות דעתי מקוניה הנמנע על פי המפרשים
שלאכינו * גם רוצ דברי הרמזים ז"ל סתבז דריים האלו ציפיי' משלכות מאלכות
אפשר לי לפרסם על זה הדרך ויכולתי לקיימן באופן שלא יסחרו דבר מומא
סכתנתי לא גרין הפרטי מהתורמוסין וגם לא צטרפי הדריים הטוללי' חת כי
עם היות סכתבז הרמזים ז"ל שאין בתורמוסין מומא צי' אין לדייק הא מומא
גיעולי גוי' יש בהם דליכ' הייל להודיענו יותר הודע דאפשר לומר דגם מומא
גי' אין בהם אצל הרב ז"ל כחז הדין כאשר הוא בגמרא צפרק ר' ישמעאל
וצפרק החולק דתורמוסין אין בהם מומא צי' אף על גב דליקן האכלין חיים כיון
שאין עולים על שולחן מלכים הדין הרב הו' זו לזכור הדין כאשר הוא בגמ'
עם היות שגם חת' האמת אין בהם מומא גי' וממנה סכתבז הרב נפת וצדוקס'
ללמוד זה * גם אין סתירה כנגד זה מנה שכתב הרב ז"ל עם עולים ואחרים
ועדים ויכולא נהן וכו' כשאמר כי מה שאמר ויכולא נהן רמז לתורמוסין כי
זה אי אפשר שהרי אחר הרב סכתבז אוחס הדריים שהוא מדבר עם איפשר
לחיות אקורים מומא צי' כפי המקום ותורמוסין כבר אמר הוא למעלה שאין
בהם מומא גיעולי גוים נמוס מקום * אם כן צהכרה לא רמז כאן לתורמוסין *
הרי שאין סתירה מדבריו לדין הפרטי מהתורמוסין סכתנתי * גם לכללי הדין
סכתנתי אין סתירה מדבריו כי מה שאמר ואסרו לאכול פתן או צבולין ואפילו
במקום שאין לחוש לגיעוליהם ע"כ * אין כונתו לגמול כליהם כי אוחס אין
לחוש להם בכל מקום וממטעם סכתנתי אלא רולה לומר במקום שאין לחוש
שמוא צבול אוחס הדבר צנומן נכלה או איזה דבר מומא ויחזר לגיעוליהן סכתבז
ולא לפתן ורמז למימי' גיעול' שהכרתי שדיכן לערב בהם מימי' שומן למחז מעמ'
ואמר שאין מומא * גם מה שאמר פולין ואפולין וכו' וממא גי' בכל מקום
כו' או צקדריה סכתבז זה צטר ע"כ אין כונתו על סתם קדריה סכתבז זה
צטר כי צקדריה כזו אין לחוש ממעם הנה' דקחם כליהם אין צי' יומן אצל
כונתו על קדריה סכתבז זה צטר צבולו' חיס ומצוליהם אוחס זה צבוכה כי
לדעתו ז"ל אולי אלה הדריים הם מומא הטובא הגי' שצרכי' והם הדריים
שדיכן לערב בהם צביצולין מימי' שומן למחז מעמ' * גם מה סכתבז דוקס'
של גוים שהחמו חומין וכו' מפני שהם לפגם הוא פירוש כמוספרשי' ז"ל צבמ'
דקחם כליהם אין צי' יומין ואם כן מעמ' פגום ומותר * גם מה סכתבז הרב
צפרק גי' מאלו הסלכות זה לשונו אצל החמנח שציפיו אוחס הגוים אקורים
מוס גי' אין כונתו על גיעולי הכלים אצל אולי החמנח לדעתו הו' מהדריים
שאפשר לחוש שמוא צבזו זה שומן למחז מעמ' יותר * הרי סכל דברי הרב סהי'
אפשר לקיימן על פי שורס הדריים סכתנתי שאין לחוש בכלי' הגוים לצגי' יומן
וככה הו' כרי' לעיני' דעתי צחחלה והציחוי' לה' צי' סכות חקוקת הו' לסתכים
דעתו ז"ל עם דעת כל המפרשים שהכרתי וכן מלחתי לתרצנ' ז"ל צחצו'
שאלה שאלו מומא על מה סכתבז הרב דוקס' של גוים וכו' כי צספר השולקן
הו' ה' ון מומעמ' ושאלוהו על כונתו והסגי' כי נקחה הלשון האמיתית הו' קי'
וכך הו' סכתבז צקריים סכלו וכו' על מה שאמר מפני' שרי' לפגם הו' כי
סכתבז כליהם אלו קומי' אוחס סכלו' אין צי' יומן ואם כן היל' פגים' לפגם
ומותר * הרי שהסגי' ז"ל פ' דברי הרב מקיים לדין עם דברי' שאר המפרשים
ז"ל * הסכה הסתירה הו' שאלם אוחס הדבר שי' לחוש לדעת צקחם כלי' הגוים
מוס גיעולי אם כן איך הסתירו הפה צמוס פגים' אפי' של פלטור ואפי' צקדרי' * גם
איך הסתירו אוחס היכא דחתי חתמי' הישראל ואפילו לא זרק אלא עץ ה' לתהודי' וזה
כי זה יועיל אפי' לפת של הגי' לדעת הרמזים ז"ל כנצחור צדרי' ומה יועיל זה
לגי'ול כליתפ' * גם צחמרים מוקים סכתבז הגי' צציו' וצבולין דמוסרים
כבראם מדברי' הרמזים קשה זה צעלמו אצל אם כאמר דלין צפת מומא גי' אלא
מוס חתמה אם כן של פלטור או צקדריה או אפי' של צעל הכית היכא דישאל חתמי'
חתמי' אפשר להסיר דליכא מומא חתמה * וכן צחמרים אפי' להסיר מה העמ'
צעלמו * סתים הכה קדומו' סתן הריציו' לחצו' צדרי' הרב כל מה סכתנתי
אעם' אחר כך אחר החקירה והעיין בכל דברי הרב חזרתי צו ידעתי כי לדעת
הרב ז"ל ודאי יש לחוש צביצולי' הגוים מומא גיעולי כליהם שמוא אף צי' יומן *
ורחיה חוקה לה' מה סכתבז הרב ז"ל צחחלה הפי' סהי' חס' לטוט לפי' יומן
לוקחין כלי' חק' יסכים מן הגוים וכו' ואם לקח וצבול' בהם מיוס שרי' והאלחם
התצבול' מותר ע"כ וכן למעמ' כה' וכן סכתנתי צהן עד סלא הריחתי וכו' ומה
סכל שיומן סכתבז כ"ט לפגם הוא כה' סציחורו ע"כ כיון למי' למעלה ולצחל
לבו שדוקא מיוס שרי' והאלחם התצבול' מותר הרי סלא חתמי' הרב המצבול' בהם
אפילו צדיצנד אלא מיוס שרי' והאלחם * ואם אוחס הדבר דקחם כליהם איסי'
צי' יומן אפילו אם ציסל בהם ציוס ראשון צדיצנד מותר כאשר כל זה מצחל
צופרשי' הגמ' וצפרק צי' הדין ז"ל להלכות צמועמח דפת' * (פרק אין ומעירי') אם
כן צהכרה לדעת הרב יש לחוש צקחם כליהם שמוא אם צי' יומן * ועל פי זה מה
סכתבז הרב צבולין' ואפולין שמוא צבולו' אוחס נקדריה של צטר הוא צה כפופומ'
אפילו סתם קדריה שאין אלו יודעין זה אם הו' צה צי' יומא אם לאו * וכן מוס
סכתבז צחמח * ומי' צדוקס' מפני' שרי' לפגם הוא אין כונתו על גיעולי כליהם
שהו' פגום ממעם שאינו צי' יומן אלא רולה לומר שאפילו צי' יומן מעם איסור
דבר מומא הו' פגום צדוקס' ואם כן הו' מותר * ולשונו הוא עתה צה' סצי' וכו'
הו' יותר מדריק ופוגס ואל' כה' יסת' עלי' הלאה הרוחצ דברי' לומר איך עלה עמ'
רוחצ הו' כצורה לפי' דברי' ומה צר מיימון וצכורו לצרכה סלא כדריק
ספירס רוח הגבורה הרצנ' צכורו לצרכה סכתנתי כי האמת קשה
צעי' מחר' מחר אצל מה אעמ' ודברי' הרב צי' משה צר מיימון' עלמו צחחלה הפי'

שמעון חלחל עמאל לו מה היה לרדף לו לצל לומר דבר כנגד חוזה עמאלים
ששקטו היה לו כלא היה יכול קומוס למחול את שלו כלל וכן מוכיח לשון הרב
שכתב ואין סתוקה האחר יכול לומר כי הייתי תוצע טענה אחרת כי עמסע
דסיכא דלרין טענה לחייב לצעל דינס לזו כל כעיייה ומסחא טעמא דכתב
הרב רביעא ליה למה לא נחלח לחצוה גם אחת חבל היכא דליכא הציעה כלל
ועל דינס חייב מן הדין חלח עסקותה האחר עמל לו ודאי דלא לרדף לעייה
סקוקה האחר דלא חס להכי ומעמעי דידע הוא ודאי דלא יכול קומוס לחת את
שלו לאחר ולא למחול ו' ולדעת הריאש שכתב שם דואס יס לו לסקוקה האחר
טענה חדשה דרכול לחור ולטעון כי לא לריכי לעינר הכי דודאי עמאלים
עסקומו אינס מועילה כנגדו חלח אפילו לדעת סרעצ'ס דלא חלק בין כעייס לו
טענות אחרות לכסאין לו לא דמי כלל לכדי ומעמעל דאמין וכל זה חס לריכין
לעור חס עמאלים היחה צרלן רלזון אמנס מלכין שסיתה צלזנס פסיי'י
ומעמעי דליחה מועילה כלל כנגד חלקיו של לו ופסילו כנגד רלזון אינס מועילה מן
סדן ויכול לחור על שמעון כסיסחלק חלזנס כל סכן דליחה מועילה כנגד לו :
כלל הדברים שאיני רואה מקום לסקוק כלל ולומר מלכו שאולי הדין שם :
לוי כי הדקדוקה אשר עליה נבא לו טענתו אינה אמיתית כלל חס מלח
סכר מעמס'ס הדכרי' ונודו כוסק עליהם טענה חלזנס עם סרעצ'ס הריאשון הוא
אחר חזק צעיי ומשכי כי הוא הטעם שלפנינו מלכנו ציופו'י מחזינה עייכנו
ד'עצור לפנינו וי' צראסר' צבכין בית קדשנו מחרם ועליון תכל חורה אמן :
חלח סלעיר איס ירוסלם נלחח צצצרון מחי'ס כי ירלח חרצות בית מקדשה סביב .
הלעיר לוי צכמסר'ר יעקב ו' חצי זלח'ס :

קלה נדרשתי לנאחלך החל שצקשת ממני להודיעך מהו הראוי לתפוס לעני
מעש' על דבר התרומות" שקלם חגוי ככלי ישראל אם יש
צמם מעום ציטול גוים ואחיל שאין צמם מעום ציטולי גוים אם יש צמם הקום
ביטולי גוים כשקלם חגוי ככליו וצנחו . ועם היות כי רחית מקומוה הדין
ונשאל ונחת צדעת השוקים זל כראוי לאיש חכם כוונך עם כל זה קדור
הדברים והיקום והכלל העולה לעניות דעתי הוא כפי זה שאומר . לענין צ"ג
כרס לעניות דעתי פשוט דאין צמם חקיר ואפילו לענין מעשה מאותה הראיות
שכתבת שצחוי צינמות פרק החולין וצ"ז פרק חין מעמידין ופרק רבי ישעאל
פסקו כהדין צמם רבינו תם דרמתי צנין לאקור צ"ג שיהיה דבר ש אינו נאכל
כמות שהוא חי ושעולה על שולחן מלכים ואם כן בתרומות דליכא אלא חד
מיכיהו והוא שאינו נאכל כמות שצ"ח חי חין צו מעום ציטול גוים כיון שאינו
עולה על שולחן מלכים כעונאר שם ואף על כן דה"ה צ"ג פסק שלא כדבריהם
וכל דבר שאינו נאכל כהוא חי יש צו מעום ציטולי גוים ודעתו ורמיהו כתב
צ"ג . הלהות להיות זל צניק חין מעמידין עם כל זה חין צנין העוסקות והאש
והרמזים וקלם העלמא חרומים צ"ג שלא דעתו ורמיהו חתום חין צנין ח"כ רחוי
לסמוך עליהם כל שכן צדכר כה דליקור דרנך הוא ולכן העוצה העוצה על פיהם
לעניות דעתי חין להרסר אחריו ככל . נא חין לחוש לצדעת האוקרים מעצם
דאין חמו צני תורה כדאמר רבי יוחנן להכח דנבאל מעום שאין צני תורה
כדאיחא צמקיותה חתב"י והעצם להם כפי מה שכתבתי שכל השוקים חתב"י
לא כחצו כן חרצנה צחוספית ונפסקי הראש פרק צילת מונאר צ"ג דאין צני
תורה לרנר חתום רבינו תם כצץ על צ"ג מילאן על הסיח דעת כדאיחא חתם
צחוק' לא על עצם דאין לאו צני תורה לצד סדך כי אם גם על הסיח דאמר
רבינא חתם צנמאר והאידנא דליכא חצרי חייסין כעונאר שם צקוף חרבור
צחוספות אם כן כחצאר מה שכתבתי דבתרומות חין לחוש לאקור ריב ככל .
ולענין אם יש צמם חקור מעום גיעילי גוים חוץ כי חרצנים העתצטלים ככלי
אגרים וצנחים הם ג' מינים יש דרנים שחם מערבים צמם חיה דבר חקור כגון
יין א נבלה וברדעה חפסיד ופיגם עמעה ויש דרנים שחצנית עמעה חרבות
חדיר חקור ואלו שני מינים יש דרנים שאין דרך לצדכ צמם סוס דבר חקור
חף על פי ששני האמם אם היו מערבין חיה דרם היו מעצמיין צנממם לא חקור
דרנים שדרכן הרק רלוי לצדכ צמם יין או מיני שומן ונבלה לחתק עממן משל
לנושא הראשון חרצן ולדעת הרמזים זל גם השמן משל לנושא השני הפה
והדוקשן וכדומה . גם השמן לרעת רוב העוסקים משל לנושא הג' כל אותם הכנשין
שדרכן לתם צמן יין או חומץ . ואיפשר שגם דרנים העתצטלים יש דרנים
שדרכן על סתם לצדכ צמן מיני שומן ונבלה לחתק עממן §

חנה בְּנוֹשָׁא הָא' סְהוּ דְרַבָּנָא פְּשׁוּטָא זַמְסָנָה וּבְגַמְרָה (פ' ח'ין מַעֲמִידִין ד'ק
ל"ח ולי"ט) . שְׁאִפְּלִינָא אֶס בְּשָׁלוּ הַגּוֹי בְּצִיּוֹת וּבְכָלֵי הוּא מוֹחֵר בְּגוֹר וְהַעֲסֵם
וּמִחֵר עִם וְהַסְכֵּל מַחֲיִיב עָלָיו . גַּם בְּנוֹשָׁא הַשָּׂר מְצוּרָה הַסְתֵּר בְּגַמְרָה וּבְמַשְׁרָעִים
וְעַל פִּי שְׂטִימִים עֲרִים יָקוּם וְהַסְתֵּר וְהַדּוֹקֵפִין וְאוֹ עִיפָה ג' עֲרִים וְהַסְתֵּר הַמַּחֲכִיר
וְהַסְתֵּן עֲוֹנָם לְדַעַת הַפּוֹקֵקִים שֶׁהַמַּחֲכִיר מַלְבֵּד הַמּוֹחֲכִירִים בְּצִירְתָּהּ אַחֲרֵיהֶם בְּגַמְרָה
פִּיק' וְהַסְלִיקוֹת וְהַסְקֵרְפִין וְהַסְקֵלְעוֹלוֹת וְכוּ' עִם הַיּוֹת לֹא כַחַד הַרְמוּצִים זִל'
מַכֵּלם כִּי אֶס הַקְלִיּוֹת . גַּם מַחֲרִים מַחֲסוּקִים מוֹחֲרִים כְּמוֹצָר בְּגַמְרָה וְכַפִּי הַמַּחֲרִשׁ
עִם הַרְמוּצִים זִל' הַחִירָה וְעַסֵּם הַסְתֵּר בְּכֵלם הוּא רַבִּיּוֹן שְׁחִין יֶדֶךְ לַעֲרֵב בְּהַס
שׁוֹם דָּרָה לֹא כְחוֹשׁ שׁוֹמֵר עֲרֵב הַגּוֹי בְּהַס דָּרָה מַעֲמָה וְהַס אַחֲרֵיהֶם יִחַשׁ לְכָל שְׁחֻלָּה
בְּנוֹעַ מַחֲסוּר לֹא הִיכָלוֹ זִל' דָּקָהס כֵּלֵּהס חִיָּק בְּכִי יוֹמָן וְהַס כֵּן עֲעֻמָּס פְּעוּס
וּמוֹחֵר דְּרִיעַבֵּד וְהַחֲמָה כִּי דָרִים אֵלּוֹ חִיָּס דְּרִי הַפּוֹקֵקִים לְבַד אֵלֵל לְקַחֵם מַדְרִיגָה
בְּגוֹי בְּנוֹקֻעוֹת הַמַּחֲכִיר וְכֵן פֶּרְשִׁי זִל' עִם . וְעַסֵּם לֵמַע אֵלּוֹ אֲוִירִים דָּקָהס כֵּלֵּהס
חִיָּק בְּכִי יוֹמָן הוּא מַעֲסֵם לְחִיכָה סְפִיק מְדוּעָה כְּכֻחוֹס בְּפִיקֵסִים זִל' וְהַס הַסְכֵּן
לְפִתְרֵךְ מַכֵּל מַחֲסוּר כְּחֻצָר הַסְתֵּר וְיַעֲשׂוּ בְּנוֹשָׁא הַשָּׂר אֲוֹנָם בְּנוֹשָׁא הַג' הַסְכֵּן
מַחֲיִיב שְׁחֻלָּה חֲסוּר גַּם הוּא מְצוּרָה בְּפּוֹקֵקִים רַבִּיּוֹן שְׁדִרְכֵּן בְּכָךְ חִישִׁינָן שְׁמַע
עֲרֵב הַגּוֹי דָּרָה חֲסוּר לְלוֹדֵךְ חִיקוֹן עֲעֻמָּס : אֵלּוֹ הַס שְׁרַע הַדִּינִים אֲחֵלּוֹ וְעַמְּכֵם
מְצוּרָה בְּמַחֲסוֹת הַמַּחֲכִיר וְחִין לִרְכֵּךְ לְפִתְרֵךְ כִּי חִיל זְכִירָה וְהַסְפֵּרִים מַעֲלִים בְּכִי

אשר לפי זה הכי חזר עשה לקרב מה שחקקתי ולקיי" מה שצטנחתי ואמר כי לעכ"ר דעתי היותר אומתי וכנן צ"י דברי הרמב"ם ז"ל הוא שלדעתו כל מה שסחבך צמאסה וגומרא מהחר ציטלי הגוים או ליסורו הן

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

איט קלם זכלו ווארט דורך עאלד זינדן אומעם לויט פיר איר עאלטן בן עמי
 עפעס וועלכע אומעסעם וואו עאלד זינדן אומעסעם לויט פיר איר עאלטן בן עמי
 קלם וואס בן עמי וואסעל פילע עס זיך דאס זינדן אומעסעם לויט פיר איר עאלטן בן עמי
 ולקוח ביה ודעתו לומר עאלט דעם לויטעם עאלטעם באלדן עאלטעם ואלקוח
 נקב אלד דלדול וו קשול היי ערעם וועמענס עכצט וואו זיך אלד זינדן
 עמי ביה איינע וועלכע לויטעם בן עמי וואס עאלטעם לויטעם עאלטעם
 אומעם עאלטעם עמי וועלכע וואו דער קל וועל עס עמי עאלטעם לויטעם
 עמי לויטעם עאלטעם עמי וואו עאלטעם עמי וואו עאלטעם עמי וואו עאלטעם עמי

אמר רב נחמן אמר שמואל חרצן הוּסַע שְׁטַעל כּלוּ מַחְלֵי כֶּסֶר וְכוּ' עַד הַיּוֹם חֵינִי כּוּלוּ אֵלֶּה רִצּוֹ . וּבִסְפָּרִים שָׁלוּ גֵרִים וְהָאֲמַר שְׁמוּאֵל חֲרָצָן הוּסַע צְרוּצוֹ . כְּלוּמָר אִם נִפְסַק רִצּוֹ טֵרְפָּה . וּפִרְקִי' הָא דְּחִיקֶפֶל יִקְפּוּלִי הָא דְּחִיקֶצֶר אִינְקוּצֵי עֵיכ' : וְכַחַז הָרַשְׁזָא ז"ל דְּהִבְרַס' הָאֵת אִינֵה מַחְזוּתָה בְּצִיּוּי דְּמַה עֵינִן חֲרָצָן הוּסַע שְׁטַפְקָה וְקָבֵל רִינוּחָה צַעֲלוּ לְחֲרָצָן הוּסַע שְׁטַעל כְּלוּ שְׁלֵם אֵלֶּה שְׁטַעל רִצּוֹ מַמְקוֹס מַחְזַרְתּוּ . * וְאִפְּלוּ חֲאֲמַר שְׁזוּר : שְׁאִיבֵי הַחַס דְּחִיקֶצֶר אִינְקוּצֵי עֵינִין אִינוּ מַחְזוּר חֲדָה דְּחִיכָה לְחַקְשׁוּי' וְדִקְחָרִי לֵה מַחֲלָה קִרְאִי לֵה וְעוֹד דְּלֵה הִלֵּל הָא דְּחִיקֶצֶר אִינְקוּצֵי דִּינִן וְכוּ' . זֶה נִקְצָה אֵלֶּה נִפְסַק וְהִלֵּל תַּח דְּחִיקֶפֶל' אִיפְסוּקִי הָא דְּחִיקֶפֶל אִיפְקוּלִי . וְנִרְחַה שְׁרַשִּׁי ז"ל אִינוּ גִוּרִם כֵּן אֵלֶּה לֵאמֹר אִם הִי' לֵאמֹר כְּלוּ אֵלֶּה רִצּוֹ וְהָאֲמַר שְׁמוּאֵל סִימָנִים שְׁכַדְלֶדְלוּ צְרוּצָן טֵרְפָּה : אֲמַר רַב שִׁמְשָׁא צְרִי' דְּרַב אִידִי הָא דְּחִיקֶפֶר אִיפְסוּקִי עַד כֹּחַן . פִּרְשִׁי' ז"ל וְכוּ' עֵינִין נִעְמַה עַל פִּי זֶה אֵת הַסּוּבִיל לְדַעַת הָרַמְזִים ז"ל לְהוֹרֵא מִמֶּנֶה הִדְרִים שְׁכַחַז לַעֲבִיּוֹת דַּעֲמִי הוּא מִירוֹת וְהוּ' צוּם הַחֹפֶין . חֲרָצָן הוּסַע שְׁטַפְקָה רִצּוֹ וְכוּ' חֲבַל כִּפְרַשִׁי עַד הָא ד' יַעֲקוֹר אִיעֲקוּרִי הָא דְּחִיבּוּס אִינוּי' כִּי לְדַעַת הָרַמְזִים ז"ל כִּפִּי מַה שְׁכַחַז צִפְּחִי חִלֵּי יַעֲקוֹר לִמִּי הַחֲחִתוֹן בְּגוֹן שְׁכַחַס עַד מַקוּ' הַסִּימָנִים וְלֵאמֹר הִרִי זֶה מוֹחַר עֵיכ' כִּי' שְׁהוּ' מַפִּי הָא דְּחִינוּ' אִינוּי' שְׁכַחַס הִלְחִי עַד מַקוּ' הַסִּימָנִים אֵלֶּה כִּבְגַד מַקוּס חֲצוּרִן קָשׁוֹר עִם הִלְחִי וְלֵאמֹר נַעֲקוּר הַסִּימָנִים מוֹחֵנוּ . וְכַבֵּר כַּחַז זֶה הָרַשְׁזָא ז"ל וְהוֹסִיק לְמוֹר דְּחִינוּ כִּרְחַה פִּירוּשׁ הָרַמְזִים ז"ל חֲדָה דְּהָא מַחֲסִיתִין יִטַּע לִמִּי כֶּסֶר חָנִן דַּמְשַׁמַּע כָּל הַלְחִי וְעוֹד דְּחִינוּ אִינוּי' מַעֲבִילִי סִימָנִים שְׁכַחַז מַעֲבִילִים מַמַּס הַשְׁמַע עַד כֹּחַן לְשׁוֹר וְחִי' חוֹ שִׁיעֲלֵה עַל דַּעֲמִי לְרַבֵּר עַל דְּרִיבּוּי' ז"ל אֵלֶּה לִמִּי שְׁפִי' הִרַב רַבִּינּוּ מַשָּׂה צַר מִיּוֹנוּ ז"ל יֵאֵל לֵב מוֹחַר צְרִין הִבּוּי מַקְבֵּל עַל צַעֲלוּ לְחַמְחִיר לַעֲבִין מַעֲשָׂה כְּשִׁינֵא לִידִי וְלִדְחֹק שְׁכַחַז כִּבְגַד פִּי' הָרַמְזִים ז"ל בְּצִיּוּי אִינוּ דְּצַר חֲמוּר לִישָׁס . * וְלִפִּי' שְׁהוּא פִי' רַשִׁי' יֵס דּוּחַק אִי' גְּדוּל צְמַרִי' שִׁשָּׁס מוֹמֵנו רַשִׁי' ז"ל בְּלָשׁוֹן וּלְשׁוֹן אִינוּ מוֹכֵחַ וְהוּא כְּשִׁתְּקָה אֵלֶּה לְשְׁמוּאֵל קִשִּׁי חֲכַז רַשִׁי' ז"ל חַה לְשׁוֹן הָא דְּרַב פִּפְרָא דְּלִדְרִי' אִיכָה עֲקוּר סִימָנִים דְּקִאֲמַר חֲרָצָן הוּסַע שְׁטַעל דַּמְשַׁמַּע שְׁהוּסַע לְצוּר נַחַק וְנַחֲלָס מִן הַצֶּסֶר עֵיכ' * שִׁשָּׁס הִרַב ז"ל לְחוֹלַק שִׁיחֲמַר דְּגַם לְשְׁמוּאֵל לֵא קִשִּׁי דְּלֵא דְּצַר שְׁמוּאֵל אֵלֶּה כְּשַׁבְּנַר הִלְחִי מִן הַצֶּסֶר וּבִשְׁאֵרוֹ הַסִּימָנִים מַעֲבִירִים וְלֵאמֹר חִירָן לְשׁוֹן חֲרָצָן הוּסַע דִּקְבַּע שְׁמוּאֵל מַשְׁמַע דִּיחֶק הוּסַע לְצוּר וּמִי שִׁירְלָה לְחֹלַק יֵאֲמַר דִּינִן זֶה הִכְרָה כִּיכ' דְּאִדְרִיקָה מַרִּישׁ מַעֲבִירִים דְּשְׁמוּאֵל דְּקִאֲמַר חֲרָצָן הוּסַע דּוֹק מַקּוּפִּיה דְּקִאֲמַר שְׁטַעל רִצּוֹ מַחֲלֵי מַשְׁמַע מִן הִלְחִי וְלֵאמֹר שְׁטַעל הִלְחִי וּבִשְׁלֵמָה לִפִּי' הָרַמְזִים ז"ל שְׁפִי' שְׁלִרָךְ שִׁשְׁאֵרוֹ הַסִּימָנִי' מַדּוּבָקִי' צִלְחִי לְשֵׁלֵא יִקְרָה עֲקוּר קִשִּׁי לְשְׁמוּאֵל דְּמַר שְׁטַעל רִצּוֹ מַחֲלֵי אֵלֶּה לְפִרְשִׁי' אִין הִכְרָה לְמַקְשָׁה . * וְלִכֵּן חֲבִי' חֲמוּי' לַעֲבִילִי דְּלַעֲבִין מַעֲשָׂה רַחוּי לִי לְחַמְחִיר . * וּפִרְקִי לֵא מִינֵה כְּלוּ אֵלֶּה רִצּוֹ צִלְי' עֵינִן רַב יִרְחַה הִרְוָהה כִּי הִבִּי' דִּיכִי' שְׁכַחַצְחִי לְדַעַת הָרַמְזִים ז"ל סִכְנָלָה וְהַכְּסֵרָה הִם מַחְזָרִין צִכָּחִן שְׁהִירִי חֲמוּר דְּעִיקוּר סִימָנִי' הִי כְּשִׁיטַעל כְּלוּ וְלֵאמֹר שׁוֹס דְּצַר מַדּוּבָק מַסִּי' וְחֵאֲמַר דַּמְכַסֵּר שְׁמוּאֵל הוּא כְּשַׁכְּנַעֲקֵר רִצּוֹ מַמְקוֹס דְּצוּקִי כִּי זֶה פִּירוּ' דְּחִיקֶצֶר אִיפְסוּקִי דְּאִיעֲרִין צִקּוֹק כְּמוֹ שִׁתְּצִחַר וְאִשְׁקִינִן הוּא אֲמַר שְׁמוּאֵל סִימָנִים שְׁכַדְלֶדְלוּ צְרוּצוֹ טֵרְפָּה וְקִסְרָא דְּמַסִּי' דִּיכִי' דְּלִדְלוּי' רוּחַ לֵוִי' שְׁכַתְּפִירָן בְּצִקּוֹס חֲצוּרִן צ

התנעם הרעניא זכרונם לברכה ברוח כחצותי . הרי עזרי הרעניס ז"ל
עזרתי העניקים מדברי הרי"ף ז"ל כאשר הוא מפורש בלבושם אין לנו מנוח
למצינס מדברי אלו הרעניס המכרי . גם להצינס מדברי הרמ"ם ז"ל עכב
עפסקיו עפיהם לדברי הרי"ף ז"ל אי חפסקו עשרי כתב עס חת לעוט דוקא
דחפסקו חפסקו כלומר כחפסקו מן הלחי בנחת הרוז עפיקי אי כער חלל
חלדלל חלדלולי חפסקו מן הקנס ברוז או חפסקל חפסקולי חפסקו מן הלחי חת
חפסקו עפיהם עד כאן לעוטי . רמס הרמ"ם ז"ל לפי דברי הרי"ף על פי הדין
עכב רבינו חננאל ז"ל עלם כחפסקו חפסקינס זה חת עכיה ערפה כי לדעתו
ז"ל זה עפיהם חפסקינס עכדלדלו . חלל חק רוחא כי אי חפסקו לערס כן בלשון
חפסקינס ז"ל . גם דברי הרי"ף פירשו רחוק עחד . וחסן ז"ל כשאר לנו
מקום לטעם למורה למצינ דברי הרמ"ם ז"ל דברי הרי"ף לדעתו ז"ל כי כונת
ערינס חתה היא בודאי כי לא חלפן חפסקינס ונשתדל כפי יכולתנו לישב
הרי העניקו המכרי בלשון הרמ"ם ז"ל . עוד על הכל לבאר קוביח חפסקינס
עפיקו אלו ערפוח אשר עס מקור כל אלו חפיקינס וברקי חרז ז"ל לשיועכו
חפיקינס כאשר כתב :

ואומר כי ה' חלוקת שכתב הרמזים ז"ל הצלה וחסדמה הגה הן חזרצן
הושט שהוא מקום שאינו ראוי לשמיטה . וחסדמים האחרות וחסדמה
הן חזרצן . הראוי לשמיטה והן צדק הושט המקור לחזרצן הושט . והוא גזה
האופן כשנעקר חזרצן הושט וחסדמי' ככל אינה ערפה כי כמות חיה חזל' היא
כזלה רולה לומר שאין לה שום חקקה בשמיטה כי אי' איפשר לה להשחט כראוי
כיון שהסמיון אינו מרובץ למעלה ככל ואם כן אפילו שחטו אותה הרי היא כזלה
כאלו מחה ומעלה . ואמנם כשלא נעקר החזרצן מכל יכל אפילו נעקר רובו הרי
היא כשרה כי ערפה אין כאן כלל כאשר כסבתי גם אינה כזלה כי אין
לחזרצן מרובץ למעלה אפילו כל שהוא הרי הוא נאחז בחזות המיעוט ויכול
לשחוט אותה כראוי . וה מוצא צלשון הרמזים ז"ל גם בשמות ששם לאלו
החללים כי פירוש עיקר חזרצן מורה על שנעקר מכל וכל . גם שם צדידי
עיקור לא חזרצן הרצ כלל שאם נעקר הרצ הרי הוא כאלו נעקר כלו חלל
החזרצן כחם שנעקר' חקקה או הושט כנר' שנעקרו מכל וכל . ושומד' חזרצן
הושט גם זה מוצא' כיון שאומר שנעקר ממקום חזרצן והושט אינו מוצא' בלתי
כי אם חזרצן . וחלוקת הכשרות שומד' חזרצן הושט וכשלא נעקר כי אם
הרצ גם זה מוצא' צפירוש צדדי הרצ זכרנו לצרכה . והשם
הרצ לבאר זה לשון אם כחפרק לבאר על פי דרכו לשון הגמרא חל' ראי'פירוק
איפירוק' . גם כי השם המיוחד והראוי לזה החולי הוא זה שהרי כיון שאין
כאן שום ריעותא בפי' חלל שאינו מרובץ צמקומו גם אינו נעקר מכל וכל כי
זהו פי' עיקור אם כן השם המיוחד הוא כחפרק מלשון החפרוק כיו' שמשליך
ממנו ומעליו . וכן מלשון פירוק פירוקים שהיא כמו הארצ שנחפר' ומקום חזרצן
חזל לא נעקר מכל וכל הרי נחבצרו חלקי חלוקת כראוי שמיטין חזרצן .
השמי' האחרות שכן צדק עלמו חן זה האופן . שבע עולשן צדק הושט
רלה לומר צדק המקום הראוי לשמיטה סמוך לחזרצן קרה מקרה לקות והוא
שנעקר הרצ ממש ולא שהגיע הכקצ עד החלל שאם הגיע עד החלל הרי היא
כזלה ומיטין ואפילו ככל שהוא חלל שרצו מלמעלה חוסר ומנוח חם צ' פרים
או שהוסר הרצ סמוך צמקום א' חסו פי' נחפלו שהו' כמו נקלפו וכן פרש"י
ז"ל . והוא מלשון קליפה רולה לומר שהוסרה רוב הקליפה שלמעלה . או
שהרצ שהוסר לא היה מוצא' צמקום א' חלל ומעט כאן ומעט כאן וצין
הכל הרצ חסו פי' גדלדלו הסומרים וצ' חלו החלוקות היא ערפה כי וראוי'
אין כמות חיה . וציאר מלשון הרצ כי פירוש חלו החלוקות הוא כאשר חסדמי'
הוא מוצא' בלשונם שהרי בחלוקת ההכשר כתב חזל אם כחפרק רוב חזרצן הושט
וכי' ויודו הסופיק למח טעם שאין חזרצן וכי' ככראה שער עמה לא רצו חזרצן הושט
הושט' כלל . גם שצור חלו השמות ערצ חלו החלקים הוא מוצא' כי גדלדלו מורה
על הרצ המרובץ צמקום חסר ואינו מרובץ כראוי מלשון הארצ המרובדלל בחדש
או בזהמה * האמנם לריך ככאן שלא יגיע לחלל מהטעם החכ' . גם לשון
נחפלו הוא פשוט ומוצא' ואין לריך להאריך ונחבצרו הארצע חלוקות חסו'
ונחשבה הסערה הראשונה . ולחזיר' הסערה חז' והג' אקדים ואומר חרצ כת'
למעלה סוף פי' חם לשוכו וכן הושט שממלא העור החליון שלו לכן והפניני'
חרוס צין צנעק צין בזהמה הרי הוא כאלו אינו וערפה עד כאן * נטה הרצ
ז"ל מדרך המפרש' ז"ל שכתבו טעם זהו משום דהל' כקצ ומעטם זה כפל
מחלקה ציחיה אם לריך שיתחלפו צ' העורות ממרחיהם דאם לא כן חסו ליחיה
בקצ זה כזל זה וכשר לא אם אפילו צעור א' כשעתה ממרחיהו ערפה דחיו'
השיר ומין עליו כיון שהלוקם גדול ככאן ולעניות דעתי בראה שצביות נטהה
הרצ ומרציהם והסדה היא שאם כדריהם הוא שהטעם הוא ממש כקצ אלא
כן כזלה היה ראוי לומר ולא ערפה כי כן הוא הדין כשקיצק הושט ולכן נחמ'
הטעם הרי הוא כאלו אינו כלום שזה חסו' הרי הוא כאלו אינו שלם כראוי'
ואם כן ערפה * חם צעלמו היחם כוחה הרצ ככאן והוא גזה האופן . הרצ
ראה שהחזירו בנמרה צ' ערפה ואם כן צוראי אין זה מעטם נקצ דאם כן
כזלה היה ראוי לומר כיון שהוא חזק' שמיטה לרעמו ז"ל ולכן נתן טעם אחר
למפרש והוא לפי שזה חסיון הרי הוא כאלו אינו שלם כראוי' . חם כי חסיו'
השלם הוא כשראוי לשחטו ככל מקום הראוי לשמיטה ומנוח חם חסיו' כיון
שצמקום א' גדלדל או נחפלו הרצ הרי אותו מקום כאלו אינו כיון שעל ידי
השמיטה חיה ראוי ליחסך ובכאן אי' איפשר' שכבר גדלדל או נחפלו' . ואם כי
הרי היא ערפה דומה למה שאמרו למעלה עלמו זולתי ששם אחר כאלו אינו
כל חסיו' כיון שהלוקת היא ככלו חזל ככאן שהלוקת היא כי אם צמקום חסו'
אחר שאין אותו חסיון שלם ככלו כיון שאינו ראוי לשמיטה ככלו . ולפי שחם
הטעם היה אפשר לחשוב כשנחפרק חזרצן הושט שחיה ערפה כיון שהושט

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

האופן הזה הוא כשיש עוממה צבוחל ומקד לה סוכה שאותה הסוכה היא כמבואר צפי' מלא מאהליות ובתו הרמזים בסיף פרק ז' מהלכותיו ולדעתו הסוכה עוממה כלה ומצפנים מתורת אהל העוממה וכדלה דלף על גז דנקט שם הרב עוממי רלוהה צבוחל דכל שכן הוא כשיש צמקוס העוממה טעם על טעם * ומס דנקט עוממה רלוהה להודיענו מדרש ואף על פי שלדי הכוחל עהורים דמהה הטעם מעהר רבי יהודה נמשכה עכ"ל הסוכה עוממה להיות הלכחל כרי יהודה ומהטעם שכתב הרב דמשנעשה ענין אהל האהל כלו עומא וכל שכן כשהעוממה אינה רלוהה לדרדי הכותל עוממים דהסוכה כלה עוממה כן כדלה דעת הרב צהכרמ עם היות שאינו מפורש צדציו' יס עוד רחיה לזה מהדיון שכתב צפכיה עוממה שצחוק הכוחל ומקומה טעם על טעם כל העליות הצביות על כותל זה עומא * והוא כדלה המשנה הנו' ואם כל העליות עוממות כל שכן הצית התחתון וכל זה לדעת הרמזים ז"ל ולדעת הרב המציב דוקא כשיש צמקוס העוממה טעם על טעם כמבואר שם עיין ומה המין הוא עוממה צבוחל שצין שמי צמים צית הקרצ עוממה עומא וכו' וכן כותל המשמש את הצית וכו' והכי נמשכה פ"ו ובהרמזים ז"ל צפרק כ"ד מהלכותיו ושם חלוקים אחרים פרטיים דומין לענין אומי מה היא הקצת לחלוק הדין' כאלו הנושאים על פי דרך הרב הוא דבר שליע ואח' דעי' כיון שגז לדי' * דין עוממה שצחוק הכוחל שצפרק כ"ה יס צו צ' תחלים כתבם הרב צפי' והם שיהיה צמקוס העוממה טעם על טעם וכו' ושהיו העליות צביות על גבה והשכל כותן כי שיהיה לריכים לדין שפסק והיו מצוהר צדציו דדין עוממה שהוא רלוהה שצפי' הזכיר הא' מהם והוא שהסכה תהיה על הכוחל זה כתבו נמשכה צפיר' וגם צהלכות מצוהר ממה שלא כתב צזה הדיון מה שכתב צדין כותל המשמש את הצית וכו' וכתב שם וכן הצית סמוך לכוחל ואינו מורכב על הכוחל כרי' שמה שאמר צפרק ז' וקדק סוכה לכוחל רולה לומר על גבי הכוחל ירשכל כותן לומר זה שלם לא כן אלה הסוכה עוממה ולהיות שצזת הדיון לא דבר צעליות הצביות על גבי הכוחל אלא צבוכה התחתונה סמוך שכלה דדוקא היא עוממה לא העליות הצביות על גבה ושם צדין עוממה צצחוק הכוחל שצפרק כ"ה עומא כל העליות התנה ככאן ואמר עוממה שהיא רלוהה דלשם דוקא שיש צמקוס העוממה טעם על טעם כל העליות עוממות כי כלם צביות על הקצר * אמנם כשהעוממה רלוהה האהל התחתון הוא עומא אצל לא העליות ואם יהיה כח צעטם שכתב הרב שהרי נעשה הכוחל לד מלדי האהל וכו' לעומא האהל התחתון שהרי כדלה כחילי העוממה צבוכו לא לעומא העליות כיון שהעוממה רלוהה וגם היות שכפי הכדלה לי מלשון הרמז ז"ל העוממה צוקעת ועולה והנוגע אל מאהיל למעלה כנגד העוממה יהיה עומא אף על פי שהסוכה עוממה והיה ראוי להיות רלוהה העליות שיה לדין הסוכה התחתונה * עם כל זה כדלה שיש חזיה טעם כפי השכל לעומא הסוכה התחתונה ויהר מהעליות מלצד שאנו מוכרחים לומר כן לתת טעם לאלו השני דייס * וחלוק התחלים שהזכיר הרב צזה וכתב כתבתי למעלה טעם אחר למאי דנקט הרב עוממה רלוהה צזה הדיון וגם הוא טעם יס וכוון * ולתשלום הדיון צז' אלו הנושאים לומר יותר דלדו דוקא אם סמוך סוכה אחד ללד מחרה צמל עוממה אלא חפילי סמוך צ' סכות א' למחרת וא' למערב שתייה עוממות * וכן הוא צלשון המשנה סמוך לה סכות עוממות וכן דיון צעליות שצפרק כ"ה * ומה שיש להקשות מזה לצי החלוקות האחרות הצלות יתצאר לפנים צ"ה * צדין כותל המשמש את הצית כתב הרב צ' תחלי' והם שלא יהיה הגב מורכב על הכוחל ושהעוממ' היא רלוהה * ואם היה כותב אלו הצ' תחלים צדין כותל שצין צ' צמים היינו מלריכים אותם צזה האופן שאלם היה צמקוס העוממה טעם על טעם וכו' הרי כל הכוחל הו' קצר וצ' הצמים היה ראוי להיות עוממים ואפי' אם העוממה רלוהה אם היה הגב על גבי הכוחל היה ראוי גם כן להיות צ' הצמים עוממים אצל כיו' שערב את הזכיר שום תחלי צדין כותל שצין צ' צמים כרי' דלפי' שהיה צמקוס העוממה טעם על טעם וכו' אינו עומא כי אם הצית הקרצו לעוממה הטעם הצית חלי הכוחל הוא הכקדא קצר לא חלי הכוחל האחר * וכיון דמה הטעם הצית הא' הוא העומא דה"ל כאלו העוממה צחוק אותה הצית לא הצית האחר אם כן חפילו שיהיה גם צ' הצמים על גבי הכוחל אינו עומא הצית האחר אצל צבוחל העפעם את הצית אם היה הגב על גבי הכוחל הרי צהכרמ כל הכוחל הוא לצי' ואחפילו יתמה העוממה מחלי הצית ולמון היה עומא * ומה הטעם גם כן אם היה צמקוס העוממה טעם על טעם הרי כל הכוחל דינו כקצר ואין השכל כותן לחקק צין כשהעוממה מחפיו ולפנים לכשהיה מחפיו ולמון ולעולם היה ראוי לעומא הצית * עוד נאמר דמאי דנקט עוממה רלוהה הו' לדין שפסק דהעוממ' למעלה על ראש הכותל עהור ודמותה קמ"ל דלף על גז דהעוממה רלוהה ואי' הגב על הכוחל דהיה ראוי לומר דלף על גז דלדו דיון כאלו העוממה צחוק הצית למעלה כל הצית עכ"ל * היה ראוי להיות עוממה העוממ' על ראש הכוחל כנגד העוממה דצוקעת ועולה הודיענו מדרש דלדיו כן אלא דהוא עהור * ומה הלד לא הזכיר הרב למעלה צדין כותל שצין שמי צמים * אף הדיון רולה לומר שבעומד למעלה עהור לפי ששם דבר שגם הצמים על הכוחל ואם כן פשיע' שהעוממ' על הגב עהור כיון שהעוממה אלו חושצין אותה כאלו הוא צחוק הצית אצל ככאן הודיענו מדרש כמבואר * אמנם לדין לענין מה היא הקצת שצמי' אלו הדיים אלו חושצין כאלו העוממה היא צחוק הצית והעוממ' למעלה על הגב צחלוקה הא' אז על הכוחל צחלוקה השנית הוא עהור וצדין סמוך סוכה לכוחל שיש צבוכו עוממ' רלוהה שצפר' ז' אף על פי שהסוכה עוממה גם העוממ' למעלה על הכוחל עומא כפי הכרי' מלשון הרב * גם יס לענין מה היא הקצת ששם חפילו סמוך צ' סכות מנשי לדיים לאותו הכוחל מחרה ומערב דרך משל ששתייה עוממות כאשר כתבתי וכתבן צדין כותל שצין צ' צמים אינו עומא כי אם הקרצו לעוממה הטעם לכל זה כדלה לי שהוא כן ששם מדרש צשאותו הכוחל נעשה לאותה העוממה וכן כדלה' מלשון הרב גם צלשון המשנה מצוהר צצירור ששנה נעשה העוממה וכו' * ואם כן העוממ' למעלה עומא על כל פנים וגם

הולמדיס תורה הם ככלל סקן חמור שם חרי רב יוסף חלו חיה שמתחין רבליס
 מעיר לעיר ומעדיכה למדי' ללמוד תורה חרי שעל התלמודי' לומדי תורה חמור
 זיל . ער' רח'ס מוסי' במרח' דעבר ארכיבי' מוחי דףחמר קרל מנדל בלו
 והלך לא שלע וכו' והוא קרל כחי' בעקוקי' צי'ס המוקדש כרח' דעס
 הפעור הוא מפני עסקס במלככת שמי' שהוא צין בית המוקדש והוא הדין העוסק
 בתורה שהוא פעור מעס' שהוא עסק במלככת שמי' ואם כן פשיטא
 ונח' העס' גם התלמוד הוא פעור כיון דהוא עסק במלככת שמי'
 ועדרי' התוספות כן בר' עזר' ח' לשוני לא שלים למירמ' עליהו לפי שהיו
 עקוקי' במלככת שמי' צצין' צין המוקדש הי' אין להטיל מס על לומדי תורה
 ע"כ חרי תלככת שכל מי שהוא עסק בתורה לא ללמוד ח' שיהיה מן התלמודי' הוא
 פעור מן המס ח' תורתו לומותו ואינו מתבטל מן התלמודי' כי ח' להררי' כדי
 חייו ובלבד שיחנהב כשורה וכל מעשיו יהיו לשם שמי' שח' לא כן חיו ככלל
 ח' שחורתו לומותו להיותו פעור מן המס וכן כתב הרע"ב ז"ל . ומה' הם
 סמי'ס שהוא פעור מהם כבר נחבאר בלשון ח'ר יוסף הלוי שבחבתי למעלה שחכל
 מי' ומין שמוטיל המלך ח' פעור וכפי הכרח' מדצרו ח' שיהיה מס קלוב
 על כל איש לבדו ויותר מוצר' בלשון הטור יורה דעה סימן רע"ג שכתב ח' לשוני
 ולכך פעורי' מכל מיני מקסי' ומשחוריות צין מקסי' הקלוצים על כל צני העיר
 צין וס' שהוא קלוב על כל איש לבדו צין הקצועים צין שליכס קצועים ומיציין
 צני העיר לפדוע בצצילו אותן הקלוצין על כל איש ואיש ע"כ וצדח' בה ראו'
 לתורות כי הוא דעת רוב הפוסקים ז"ל רוב' דמכר' והרמב"ם ז"ל עומס' כאשר
 כתב בלכות ח' . ויותר מוצר' כתבו צפי' המסכת בתוספת' חזות פ"ד במסכת
 ח' תעס' ענדה וכו' כי עס' היות שהוא ז"ל החמיר ח' מחר ואם רכס לבצ' לקבל
 שום הנאה על ידי תורתו ומס' ח'ס עס' כל זה ח' חס צוק ח' פעורי'
 מכל מקסי' שבעולם וכו' עיין ס' . ולרץ לומר לרע"ס ז"ל דמחי דאשכחן דליכ'א
 מדצקן ריהצי' כרג' כדחמירין בסקהדיין ודח' חסידות הו' . האזנח' קלת ומעלי'
 חסדושין הרמב"ם והרשב"ד ז"ל כתבו עלה דההיא מימר' במרח' דלעיל וזה לשוני
 ומסתבר' דכי חמירין חכל לרץ לח וכו' עד כדכחיננ' ע"כ ואם כן לפי דצריהס
 ז"ל אפשר לומר דבמלכות הזה ח' ח' איכס פעורים מן המס כאשר דבר מלך
 שלטון שיח' כ"ח וחי' כק' גולגלחו עס' כל זה אשילו ח'ס כפסוק כדעס' ז"ל
 שלא כדעת רוב הפוסקים לפחות כפשוט' מה' ח'ד' והיו דמחי דנהגו לחלוק
 המס והולאות על צעלי' ממוין ושיפדע' כ"ח ואחד' לפי שצח ממוין שי'ס לו דכל
 מי שחורתו לומותו ח' פעור ומה' ואין כח ציד הלצור לחלק עליו שום דבר
 ואם פורע כק' גולגלחו וכן מס' הצח מן המלך לבולגלת כפי אות' השיעור
 הקלוב הוא פוער חליצ' דכולי' עממ' והכועל וממנו יותר ומה' שלא צדרכו
 חרי הוא ככלל גזל' ח' ח' ח' כיון דרעב' ארצותי' וארצותי' ודלכחי' .
 כותב הנמל' כחוב קטון הולמדיס המוקסי' לפני משכן התורה סי' :

לוי נבמהר"ר יעקב' חזי' זל"ה .

מודיע כי הדין עם צעל חגיד ומסכה שאמר שטעות כפל בקפרי הרמז'ס מחלכו' גיר'שין פרק שכיס עשר

קמח בהלכות גירושין להינזקים פ"ב כחז זה לשונו . חלל אם אחר הצעל על תכאי היה פקדון היה וכו' יתקיים צחותמו כפי הכרח המצב מניד ומשנה ים טעות זכאן צמה שאמר על תכאי או פקדון חלל הלשון האמיתי הוא חלל אם אחר הצעל מעולם לא כתבתי מוויף הוא יתקיים צחותמו ענין . ומלבד כי הלשון מוטעה מלד הגמרא כפי מה שכתב צעל מניד ומשנה גם מלד השכל הוא מוטעה כי לצעל טענה על תכאי ופקדון מה יועיל קיומו דחותמו כי גם הצעל מודה שאינו מוויף ועם היות שאפשר להסיק לזה הטעם על לד היוחק עם כל זה הרי הוא כמו קרף למה שכתב צעל מניד ומשנה וצדאי טעות נפל בצפדים :

אם כותל בית המדרש קמוד לבית הקברות באופן שגב כותל בית המדרש הוא גב בית הקברות אם הכתרים רשאים להכנס לבית המדרש או אפילו שאר העם אם רשאים לקרות שם משום לונג לרש :

קמח סאלה ציט המדרש של לוצה הסמוך לצית השכנת הוא עומד צין לשון לדרוש פתחו כלפון והוא סמוך לצית הי"ג מול דרום ולרוח מזרח יש מחסם קצורים צצית צפני עלמו יש לו פתח פתוח שכנכים ויולאים צו ולרוח מערב גם כן יש לדיקים קצורים צצית צפני עלמו ופתחו לו חלון ד' על ד' ואלו הקצירות וצית המדרש כולו נג א' חלל יש צין הקצירות וצין צית המדרש קיר צנוי ומחסום הקרקע עד הגב וקורין צצית המדרש ויש ש' שמעצער לומר מאסור לכהרים ליכנס צצית המדרש ומסום חסור מוואח וגם שמסור לכל לקרות שם ומסום לועג לרש האם יש ומשם צצית המדרש יז לז

תשובה • אם ודאי וצבור שאין עומאה בחד הקרקע חתם הכותל המזפיק
וגם לא בחד הכותל • כדלה דאין איסור כלל לכהנים להכנס שם
משום עומאה • וגם אין איסור בקריאה שם בחדה משום לועג לרש • ויכול
היה לומר זה בדרך קלרה ולבא אל התכלית מהר האמנם למען יחברו ויתלכזו
הדברים ראיתי להמריב הדבור בהם ולאקור על שרשם ועקרם • אצוא עד תכונת
מקורם • והוא שציבור שאין איסור עומאה הוא בזה האופן שבא' מנ' פנים
דרך כלל העבור העומאה ממקום שהיא זו לבית אחר ובנושא שלפנינו אין
שום א' מהם ואם כן אין איסור עומאה כלל • האופן הראשון הוא כשיש
מלון מטפה על טפח מדובע בין הבית שבו העומאה לבית אחר אותו הבית
האחר הוא טפח או יולאה העומאה מציט לבית עד כמה צמים • זה הדין
הפסח במשנה באלוהם מקומוות דבם פרק ג' ופי' ואחרים • ובהרעצ' זיל
בפרק ג' ותלכוהו ויש בזה דיוק' ותלוקים כהנא הר' זיל בזהוה חמיר •

וגם כשקצק אחר כך קובה אפילו צצ' הלארדס צ' הסבוח פמאוח כי מהעט
שאלו מעמאליס הסוכה שמהלך הראשון רחוי לעמא שחיהן כמחוצר גלשון הרצ
חלל כחול שצין שבי צחיס עיקרו לצחיס ולאחר כך הושמה העומאה צחובו וכן
צחול המעמא חל הצחיהולס כן כיון שחלי הכחול הקרוב לצחית דינו כדיון יוד
הצחית העמוד למעלה כנגד העומאה רחוי לסוחר עטור . גם הצ' האחר תקמוך
הי עטור ולא מוצני' כשהעומאה היא רלולה דהצחית האחר הוא עטור חלל
אפילו כשיש צמקומה חלל עמא על עמא וכו' הצחית האחר הוא עטור כי אין
דינו כקצר כיון שאותו הצכין לא נעשה כלורך העומאה . ולא מוצניח כשקדם
הצכין לעומאה חלל אפי' שקדמה העומאה לצכין חל לא נעשה הצכין כלורך
העומאה אין צחיות הצכין דין קצר . ויש רחיה חלל כפי הכרח מדין ח' ^ה
שכחצ הרצ פ"ח מהלכותיו והוא צמשה פ"ע שדה שאלד קצר צחובת וצנה צחית
ועלייה על גביו חלס היחה פתחה של עליה מוחון כנגד פתחו של צחית ענייה
צחורה וכו' וחלס אחת הדבר שכל חיה צכין שיהיה על העומאה שיש צמקומה
חלל עמא על עמא דינו כקצר היה לנו לחוש צכחן שיח' יש צמקום העומאה
שחחה הכחול חלל עמא וכו' והעלייה גם כן רחוי שחחיה עמאה כיון שהיא
על גבי הכחול חלל כרחל שכיון שהכחול אינו עשוי לעומאה חלל צחית אין
דיו כקצר לעמא קציציו ואין לנו לחוש חלל לעומאה עלמה שחל היא רלולה
וצוקעת ועולה האחת שיש לי ספק חלס הקצה צכחן היא חלל או חלס יש עם זה
סנה אחרת והיא שהעומאה שס חיה צחוך הכחול חלל צקרקע חחה הכחול
חל כח' יוחר אחתי כאש' יחל לפכיס צה"י ועם כל זה העעם שכחצתי לדיכיס
שלפכסו והחילוק שצדיהס כרחל אחתי וככחן חחו מה שאפשר לי לומר צעעעס .
האופן הב' הוא צחית קחוס שהמה צחובת שלדעת הרמז"ס ז"ל צרחס פ"ז
מהלכותיו כל צחית מוצחיה דוקא עמא לעמא חסונע צו . חלל אינו עמא חון
מוחון כלל : ולדעת רש"י ז"ל צצחרח פרק קמח וצצחצ פרק חצית ד' חחוח
קציציו עמא גם כן כמו צקצר קחוס ועמיו הסכיוו החוסקפות צקוף דצריהס שס
וכניה שכל זה הוא דוקא כשהצחית הקחוס ח' צצדה חלל חלס יש צחית קמוך
לכוחל הצחית הקחוס כל הצחית עמא . והי' זה דומה כדיון אחד מדריי האופן
השבי שצכרתי . הר"י אופכיס שצכל אחד מהס חף על פי שהעומאה לא חחיה
צצחית ולא צכל מה שכנגד הצ' למעלה ולמטה איפשר שחעצור העומאה ותכנס
צחוך הצחית . והנה צחושא שלפכיוו מוצור הרצ שחין שוס אחד מהס . שכל
כמחל האופן הח' הוא מוצור צשאלה שהרי כחצו שיש צין צחית הקצרות וצין
צחית המדרש קיר קחס מוחסוס הקרקע עד הגג . וכל זה אפילו חלס כודה שחלס
היה פוחה עמא צקיר שצין צחית הקצרות וצחית המדרש שחיה צחית המדרש עמא
חף על פי שחין המחיה צצח עלמו חלל שס קצורים צחובו וכרחל שחדין כי
ורחל להורות צו מועס שכיון שחחיה ח' חלל על הקצר הרי כל האהל
מצפריס עמא כמחוצור צמקומות רציס צמשהנ' גם הרמז"ס ז"ל כחצו בהלכותיו
צפ"י רפ"כ ח"ל שס והצחית כלו עמא שהרי חלהיל על הקצר עד כאן . וחלס
כן שכל הצחית עמא חלס היה פוחה עמא חחה העומאה יולחל לצחית המדרש
חלל לא יש פוחה עמא כחכר . ועוד רחיתי להאריך צזה ולכזיר ספק שיש לי
צצחנה דצרי הרמז"ס ז"ל והוא זה : שהרצ ז"ל כחצ והצחית כלו עמא שהרי
החלהיל על הקצר . וכרחל שמדצר צשיס עמא צין גב הצחית לכסף העמוד שחלס
לא כן לא יקרא חלל ואפילו צחופן כזה חלס העומאה רלול' חין כלהצחית עמא
לדעתו ז"ל כיון שכל הזכיר עומאה כל הצחית חלל כשיס צמקום העומאה עמא
על עמא . והנה צפ"ח צדי מחדל הצח צמדה והוא צמשהנ' פ"ד כחצ צהפך
חל לשונו חלל חל חין צמוכיס חלל עמא הרי העומאה רלולה צחוך הצחית
והצחית עמא עד כאן ר' שכשש דקום עומאה רלולה צחוך הצחית והצחית מוחליה
על סוף צקיעעה למעלה שכל הצחית עמא . וצנה איפשר לומר דצריי הרצ צ'
דרכיס . הח' הוא שלדעתו ז"ל הדיון הוא כאשר ר' צדיון מוכני ולכס צפ"י כ"ה
מדצר כשחל יש עמא צין סוף העמוד לגב הצחית ולכן חין הצחית כלו עמא כי
חין כאן חלל . ועכ"ז כשיס צמקום העומאה עמא על עמא כחצ שס שחחיה
עמא שהרי חלהיל על הקצר הוא מחדל שחלהיל על הלארדיון שחס עמאליס מדיון
קצר וכנגדס יש עמא : חל שחאחר שלדעתו ז"ל חין הצחית עמא כשיס צקרקעו
עומאה רלולה ועניה עמוד ויש עמא מוסוף העמוד לגב דחין העומאה מחפשעה
צכל הצחית צקוף צקיעעה וכפשעה דהסיח דעמוד . ומה שכחצ צמוכי שחחיה
כלו עמא העעס הוא דמוקום העומאה רלולה הוא כרחל צחוך הצחית עלמו וכיון
שצרהל וככר שס כל הצחית עמא . הנה צ' דרכיס שצכל ח' מון כוכל ליצב
דצרי הר"ס ז"ל ורחל לצבור הדרך הח' כי הוא דרך החומרה וכחאר שכל הצחית
הוא עמא . גם כי כן כחצ הריי שמשון שפירשו לחיל צצפריי החכר . ולדעתו
ז"ל כשיס עומאה רלולה צקרקע הצחית ועליה עמוד חלל עמא צין גב הצחית
לסוף העמוד שסס כשלמה צקיעעה העומאה למעלה ומחפשעה צכל הצחית הצחית
עמא . האחת שחיה כועה לצ' לדרך האחרת שחחיה יוחר אחחיה צצריי הרצ
ורחיה חל מחדיון שכחצ צפריק כ"ד והוא צפ"י מחלהלות מה' עומאה שחיהה צין
קורות הצחית וכו' ורוחין חל העומאה כחלו היא רלולה צחין . ומעמאה כנגדה
צצבר וחלס יש צמקומ' עמא על עמא חכל עמא ע"כ הרי שכשש צמקום העומאה
עמא על עמא שהוא כמו קצר והחלהיל על הצ' שכל הצ' עמא וכשהעומאה
רלולה חף על פי שככשלו' צקיעעה למטה יש חלל עמא צחית ויוחר הרצה חין
העומאה מחפשעה חלל כנגדה וחין כל הצחית עמא וחלס כן ח' דיון כשצוקעת
למעלה . גם מה שכחצתי דיש חילוק ח' כשמוקום העומאה רלולה כרחל צצחית
לכשחילוי כרחל . גם זה מוצור צכל חלל שחיה כחצ ז"ל צקוף הלשון החכר וכן
חלס חיהה כרחית צחוך הצחית צין כן וצין כן הצחית עמא עד כאן . הרי
שכשהעומא' רלולה כרחל צחוך הצחית כל הצחית עמא . ועס חיה סצכחן לריך
צחחיה העומאה כרחית רולה לומר שחחיה המחילה שעל העומאה קפריי כמו
חוכרית כאשר פיר' הרצ צפ"י למשנה וצמוכי חיו כן חין קושיח כלל שצכחן

שאלות ותשובות רבי דוי אבן חביב

שדלת פתח הנית הקבוצות בעול שאין ליסור טועמה צבית המדרש לדעת סרי
שטען והוא מוכרז מהצריחא הבכרה האומס' עוד לא נאקריה דעת' למרות
לעשות מעשה על פיו וזה הלד וצפרו נמלכות חס שפוקס על פי העניס
ז"ל וכפי מה שגלה מזה שכתב ז"ל נחלכותיו () רפי
וצפי' המענה צפי' מ"ו וצפי' מ"ג הנה צבי' ובו פתחים
הנה וכו' כלה שלדעתו ז"ל כשלמות הנית בעוליס
ר"י אותו הנית כדן בית קחוס לעומא קבייו כדן
קבר קחוס ולר"ך לומר לדעתו ז"ל שדחה הצריחא הכז'
ומה המענה לדעתו צ' הנושלים שוים וכיון דמוענה
לא החכור פליגין א' לדעה שכי' שם היה קח' ונמלך
לפתחו בשא' וכו' . דהא בשתחיל וכו' דמוענה לכאור'
דבשתייה חליא מלחא אין לחוס נצריחא או שכי' שלא
היה גורס צצריחא הכז' כגריקת הספרים שלנו אלז קבר
שפתחו קחוס מועמא כל קבייו בית קחוס מועמא כל
קבייו . וכן מועמא מלשוכו צפי' המענה שכתב ה"ל

כאשר היו הפתחים כלם נעולים ישיה הצית כלו בקצר ולחץ יעומל כל מה שנה
 צו . חס לשווי בית קחוס ועומל כל קצביו ע"כ . וכן כתב צעל סמ"צ
 וז"ל צפ"ז סביר ומציאה צפ"ק דבינה וצפרק הדר המה צבית ובו פתחים
 הרבה בזמן שכלם נעולים כלם עומלים . וכן תחיל צצ"צ בית קחוס ועומל כל
 קצביו ע"כ . הרי נראה שלא היה גורם הרמזים ז"ל פרק את פלימיו וכו'
 אלא שקשה לי שהראב"ד ז"ל ודאי היה גורם אותו כאשר כתב צקוק השנה ר'
 שצפ"ז ולא השיבו . צבאן . ת"מ כר' מנחם מלשון הרמזים במקומות הנה'
 כשנדרתו הנה' נעולים' ועומל קצביו כד"ן קצר קחוס ועכ"ז כר' שפ"י לרעה
 הרמזים אין צנושא שלפנינו ושום אישור עומלם והעצם הוא דד"ן בית קחוס
 לעומל קצביו הוא כשהמת צחוק הצית ולא נקצר אלא כשנקצר הצית שפ"י
 שכל הצית עומל מפני שהוא אהל על הקצר עם כל זה אינו עומל מלאחריו
 לעומל הנוגע בו . ראה לזה לשון הרמזים ז"ל בית קחוס שהמת צחוק נראה
 שהמת עלתו צבית עוד ראה מהעצם שנכתבו לזה דהרי הוא קצר
 קחוס וצורח' דקצר נקרא מקום שהמת צחוקו לל מלאהיל עליו .
 האמת שאם הצבין צעלמו ה"י על הקצר דוקא הוא צעלמו עומל ויעומל קצביו
 מפני שהכל הוא קצר אלא כשיש בית גדול צביו ומלאהיל על הקצר אף על פי
 שכל אחרו האהל עומל ומחכו שהרי האהיל על הקצר כמציאר צביתו מקומות
 כאשר זכרתי למעלה . עם כל זה מלאחריו אינו עומל כד"ן קצר כיון שהוא
 צעלמו אינו קצר אלא אהל על הקצר . וכל זה אפילו שיהיה במקום העומלם
 חלל טפח על טפח דלא נקרא קצר ועומל צבית וצבאל . וכל שכן כשהעומלם
 נראה דד"ן לצבין שעליה ד"ן קצר דלא אף על פי שזוהי שצבית עומל
 כיון שצבית צקוקים עומלם צחוק האהל וצורח' ה"י צמקן שכתבתי למעלה
 פשטי' ופשי' דהרי דוקא ומחכו אלא אינו עומל מלאחריו לעומל הנוגע בו .
 ויכול הייתי לומר דלפי מנחבנו עתה צקורה דבר רחוק הוא מחר שיהיה צה'
 מכל אותם הקצרים מקום חל' טפח על טפח אלא לא רחיקי להכניס ענמי
 צדצ' שאיני לריך כיון דאפילו שיהיה במקום העומלם חלל טפח על טפח אף
 הצית מלאחריו מלאחריו כאשר נכתב . ואם כן אפילו שיהיה הצית קחוס וכל
 לומר שיהיה הדלת נעול אין אישור עומלם לכתובים ליכנס צבית המדרש אפי' לרע'
 הרצ דבינו משה צר מיימיו זכרנו לצרנה וכל שכן לרעה הרצ דבינו שמשון
 ז"ל כאשר כתבתי למעלה ושומעתי צביתים הראשונים הצית האחר מאלו הצביתם
 הקמומים לבית המדרש היה קחוס צכל ועתה מקצרו ערערו עליו ופאחו צו
 החלון ד' על ד' . והלצ נוחן ללעד זכות על הראשונים וכו' היה להם על מה
 ש'סמכו . ולעניות דעתי שעל זה שכתבתי היו קמומים כי נראה שהוא דבר
 אימיתי וכחן האומלם ודאי ללחוס שמשון עתה מקצרו ופאחו צביתו אפי' צו
 חלון לא עלה צידם חתין הראוי לבית המדרש המבד מלך הצית האחר המקור
 לו אם הפתח צבו אינו פתוח תמיד לרעה הרמזים ז"ל אלא אם הפתח הנה'
 הוא פתוח תמיד גם אזי מודה שיהיה פשו האחרונים שפתחו החלון צבית
 האחר שלא לחס פתחון פה לצעל הד"ן לחלק עם היות שארי ערחתו לצקס לך
 אישור עומלם צדצ' ולא עלה ציד' . ואף אם עד עתה אותו הפתח לא היה
 פתוח תמיד אם מלאו והלאה אפשר שיהיה פתוח תמיד נראה צביתו שיהיה
 עוז כי למינעו הצקוקות שיש לי בהלכות עשרה סביר מוסד את
 ענמי צהם צדצ' שהתקין קצרו אלא אם לא יהיה אפשר לו שיהיה רחוק איני
 רואה אישור כלל צדצ' לרעה שום פוסק . ועלה צדידיו אם כן לפי זה שלא יש
 שום אישור עומלם צבית המדרש מהצ' לדדים הבוכרים : עוד לריך לחקור אם
 יש אישור עומלם צדצ' מלך אחר דביע' והוא זה דרגס' צקוקים פ' עומל
 למעלה (דף מ"ד) אפי' דביע' שום רבי אליעזר בן יעקב עתה חופס ארבע אמות
 לעומלם והענין דהוא ז"ל פ"ס בהלכות אלא חס עתה מלך ארבע אמות
 אמות שלו לעומלם וכל כהן שכתב לתוך ארבע אמות עיני אותו עכב מדרתו
 עד כאן . אם כן צנושא שלפנינו יש לחוס שמה יש מתיס קצורים סמך
 לכותל צית המדרש והכתן הכתבם שם הוא צחוק ארבע אמותיו של מה' וגם
 על זה אומר דאפילו מה' הלא אין שום אישור עומלם כלל אליבא דרבי' צעלם
 לרעה קלם והיפוסק' הוא מנחם מלך אישור כלל שהרי כתוב צק' כמק' יוסק
 צביתם המלכות חס לשונו מה חופס ארבע אמות לעומלם והוא דליכא בדר
 צבית עשרה טפחים או ארץ עמוק עשרה טפחים צבו וצין המה שאם הי'ל
 כן כיון דליכא היכרח לא גזרו רבנן . ודוקא מה שלא נקצר אלא אם נקצר
 לא שפ"ס ארבע אמות דהא צבין ומשה למדרים קי' כדאמרינן אין מעמידין
 לין צמקום עומלם ואין מלרינן לין של ארבע אמות אלא צכל שהוא צבית
 כאן . ואם כן צבאן דליכא תרתי לענינא דנקצר המה ובוטל מפיק צביתם

נפגעים ואם כן חיה קשה שגם העלייה היא רחוק שסתיה עומה - או כדעת אחרת לרצן כותל העשומה אף צית וא"כ הוא אפי' שלא תהיה פתחה של עלייה מכוון כנגד פתחו של צית היה רחוק לסיוריה טוהרה כמנואר למעלה ולכן כ"ר דכל מצי רכתז הרצ לפי שהצי' וכו' כל כונתו היא לתת קצה למת העלייה טוהרה דלמה הצית טומא חין לרצן קנה כי היא מנוארת מעצמה דילמא טומואה צחוד פצית ולאו חרסמך ל"י קאי או אם היה תחת כותל וכו' דלמא לא לרצן קאי טעמא דהטומא' צוקעת ועולה ולא העלייה ולא הצית טומאים אם היה צבור לנו דהטומא תחת הכותל ועיקרה דהאי טעמא לא קאי אלא חרשיל ומי' והו' מי' לפי שאם היה תוך הצית וכו' וכונתו לומר דלעולם העלייה טוהרה דבכל אחת מקום שתהיה הטומאה שלקצתה הצית טומא העלייה טוהר לפי שהצית הוא אהל על הקבר והעלייה אהל אחר למעלה ואננס כשהוא תחת הכותל פשו' דהעלייה טוהרה אם שתחת של עליה מכוון כנגד פתחו של צית שאין הטומאה נכנסת לעלייה דרך הכותל אפי' לצי' שהוא למטה אינה נכנסת' ולשואל שיקט' ויאמר שאם כדברי שכתב הטומאה היא תחת הכותל אינה נכנסת לא לצית ולא לעלייה וצוקעת ועולה עד סג' א"כ היה רחוק להרצו' לומר שצג כנגד כל הכותל טומא מוספק טומא הטומאה תחת הכותל לאומר כן אפי' ואומר שהרצו' י"ל העתיק הדין הכתוב צמסנה כדרכו ורבי' הקדוש עמלו לא כיון להודיענו כי אם דין טוהרה העלייה והטומאה ומינה שומי' דעל סג' כנגד הכותל שהוא טומא' - ועכ"פ מה שכתבתי צפי' דברי הרצ על המשנה כ"ר שהוא מוכרח כפי צרטי הדין ומקבים עם מה שכתב הרצ ר' שמשון ז"ל גם דבריו נפסק מנין לזה ולמדנו א"כ צ' דיני' לדעת הרצ הא' הו' מה שגפ' לי זו חספק למעלה כשהטומאה רלוה ונשלמה בקיעהה תחת אהל אם טומא כל אהל לדעת הרצ או לא ומאכל הוא מנואר שכל אהל טומא שהרי בשאין פתח העלייה מכוון כנגד פתחו של צ' הטומאה צוקעת דרך הכותל ונכנסת לעלייה וכלה טומאה ואין לומר שצבאל או שחוששין לטומאה קצר שיש זו טעם על טעם ואין הטומאה רלוה ולכס' שצבאל כשהטומאה רלוה דוקא אי' לומר כן ואי' טעם לחלק כלל דהקצר צעלנו חזר דינו כדיון טומאה רלוה כי הטומאה שצבאל אינה צוקעת ועולה כיו' שיש זו חלל טעם על טעם אהל טומאה הקצר צעלמה צוקע' ועולה והרי הוא כטומאה רלוה ואם אי' צמקוס הטומאה חלל טעם וכו' היא צעלמ' צוקעת ועולה ובכל אי' זה אופן שהיה זו הטומא' דין אותו הקצר כדיון טומא' רלוה וזהו נחשצ' חללי ספק אי' שהיה בדברי רס"י ז"ל שכתבתי למעלה שכ' צדיון קצר ההסוס ח"ל שכל הצייר היו מוסקי' טומא יש שם קצר ואי' לו למת חלל טעם וכו' וקסא לי למה פי' הרצ ז"ל שהחשש הוא משום טומא' רלוה ולא נחוש טומא' חין הטומאה רלוה צקצר ויטהה החששא יותר קשה שאם הו' קצר כל הצנין שעל הקצר דינו כקצר ואפילו שיהיה כיפין על גבי כיפין יש לחוש לטומאה אהל נראה צמנה שכתבתי נחשצ' זה רכיון דהקצר הזה הוא ספק ומהו טומא' בתוך הקרקע הרי דינו כדיון טומאה רלוה ולכן לא חשש הרצ כי אם לטומאה רלוה שאפילו שלא תהיה צחוכה הטומאה רלוה צקצר צעלמו שהיו הטומא' דינו כדיון טומאה רלוה - עוד למדנו דין צ' לדעת הרצ והוא שדעתו ז"ל כדעת הרי' שמשון ז"ל שכשהטומאה צחוד הקרקע תחת כותל הצית חין דינה כאלו היא צחוד הצית ואם כן צמסא שלפנינו אם צבור להם שאין טומאה צחוד הכותל אף על פי שלא יהיה צבור להם שאין טומאה צקרקע תחת הכותל חין שום איקור צצית המדרש משום טומאה - וכן נראה לי אמת האמנם להיות אלו הדינים מרשעים אכלנו ולשון הרצ צמסנה אינו מיושצ' כ"כ התניתי שצבור להם שאין שום טומאה צכותל ולא תחתיו ועל פי זה פשיטא שאין שום ספק איקור משום טומאה מה הלך - גם מהלך השלישי נראה דאין ספק שהרי צא צשאלה צצית הקצרות הא' יש פתח פתוח וצצית האחר יש חלון ד' על ד' ואם כן אין כאן צית סתום - ואם צצית לדיק' לשון השואל כפי ממשנו צמנה שכתב פתח פתוח שצאלה שחמיר הפתח פתוח אי' ספק כלל דאין צוק' לר' איקור טומאה ועל פי זה הפי' דבריו נראה צצית פשוט דאין איקור טומאה כאשר השבתי צקלרה - האמנם אם הלשון צצית מדוייק ולא לזה כיון השואל יש לספק ולומר דאקור לכהנים ליכנס צמדרש דטומא יהיה דלת פתח הצית צצו הקצרים בעול וחזר דינו כדיון צית סתום ואפילו שדעת הרצו' ז"ל אין איקור כי אם צצניה צכותל לא שום מקום חוך ומכותל עם כל זה מתורת חומרא להחמיקה מאיקור אינו דבר רחוק לבזר על הכהנים שלא יכנסו צמדרש כדי שלא יענו צכותל - וצפרטו שכניסחם שם הוא דבר חמירי להם * ולדעת רס"י הדרי צבור שאקור להם הכניסה צצרע אמות קומך לכותל מעיקר הדין כאשר כתבתי למעלה - ומלצ' זה צבר כתבתי שכפי הנראה מהלוקחם דוקא היא כשהצית סתומה הוא צצרה אהל כשיש צית קומך לצית הסתום צצו המה נראה דאותו צצית הקומך הוא טומא אפילו לדעת הרצו' כאשר כתבתי ואם כן מה הלך נראה דאקור לכהנים ליכנס צצית המדרש עם כל זה נראה לי שהוא מותר ואין כאן איקור כלל אף על פי שצדלת ומצינת המצר יהיה נעול דהא צציתא שלמה תמי צצתחא פרק קמא וצצנה פי' חצית קצר שפתחו סתום אינו מוטא כל צציתו פרק אה פלימי וסתמו מוטא כל צציתו צצית סתום אינו מוטא כל צציתו פרק אה פלימי ומוטא כל צציתו ע"כ הרי צציתא שלמה דלא יקרא צית סתום לטומא כקצר סתום ואף על פי שדלת צצית יהיה נעול כל זמן שלא פרק אה פלימי ולפי זה ומתי' דתמן צצתלות פי' ומי' ח' לה צצילה פי' (דף י' וצפרק משיילן דף ל' וצצירציון פי' הדר דף ס"ח) סומה צצ' וצו פתחים הרבה כלם טומאים וכו' דוק' לעי' הכלים שהם מונחים צצלת מפתחים נכחית וכן פרטי' ז"ל שם לר' לעי' שיהיה דיון הצית צצית סתום לעי' הטבע צו מחרוריו וכו' כהרי' שמשון ז"ל שם אחרי שפי' הושגתה כאשר כתבתי כח' ח"ל רס' ומפרשים דליירי לטומא כל צציתו צצית סתום ולא יתכן כלל דלא שייך בכל אהל צפרק אה פלימי ע"כ הרי מנואר שצציתו

דקדוקים. ואחר אשר העיר יי את דוד קלח מחבתי דודנו ללכת לארץ סבני
סוכרו להשחיל בחזקת חיד להשיב יי את הארץ וכו' מה ששמוענו על צריחם
מחלוקת נשנת השמועה הי' כי הוא גם יי מהם הי' שאלו הלאה מפי החכמים
השלימים ילי' חכמי העיר הלאה שאלוהי יעלה ונמקם אשר אחר יי כי יפלא בו
וקומה ועליה הפך הוא כי שם הספק והמנוח מחלוקת וקומה דנה מן יתן ויס
יפך והקלה אל הקלה באופן כי שער השוה לא יעלו ולא יפלו כקרה
מאלו ומאלו.

ואני העיר ליי חזיון בן לודי הרב החכם השלם כהרר יעקב י' חזיו
ילי' כשמוע יי הספק לא רחמי להכריע עמנו לייצן בזה הדיון כי זכרתי
מה הוא מחלוקת בין באורי עולם הלא הם רש"י ור"י זל' והלכריו צריח' ילי'
כדאי ורי' הם ארבע לשונות קצרות ולהצין דבריהם כי לא יסתי' יודע שיהי'
בזה הדיון דעת שלשי' וכל שכן דעת רבינו ילי' כחיים מה שהעיר השם יי את
רוח קלח ילי' קבולה ומקלוחיו לשים לדרך פשוטה ליון יפלאו דרך הנה
פניהם ומכללם החכם המנוחה ילי' יוסף אביריהם גבירי ילי' ויערר ויאמר לי
יתחוך דברי הדרוש הזה נבד' שמו לבקש שרשי' זה הדיון בכל ספרי הפוסקים
וכדי לקיים גורמו כלש' אשר יעורר משכחו התחלתי לעיין בפרשי' הי"ד להרמזים
זל' ובמה שחשבוני למלאו מנוח ולהכריע בין באורי עולם הרבני' המכיל' למסותי'
לדרך אשר זו ידיון הרב המורה ועם מ' שיקים קצרות אדרבה נולד לי הספק
יותר גדול אחרי' יולי' בפרש' הרב שני קצרות נשנת השמועה ואין שום אחת
מהן שחכמים עם שנה אחת מהרמזים המכיל' כפי הנראה והלא על כזה נאצי'
ויסוף דעת יוסף מכלאו. ואשתמוע על המורה וואומה חיד' איפסר שחאבד
חכמת חכמי' התורה וציה' נבזיה' נכחיה' באופן שחפלה ר' דעות מלאווי'
עולם נשנת השמועה י' מה נאצי' מוצא בפרשי' הפוסקים המורה אחרים מהם
בעל הטורים שהוא מורגל ביד הכל שכתב ב' חשן משפט קיון קיו' מה לשונו'
ותחת השמועה לדעת רש"י היה נשנת פ"ז לאלף השני' ולדעת הר"י היה נשנת
פ"ח ע"כ. ואם נחשוב על פי עיקרי הרמזים זל' באומה השני' דעות שחאבד
נמלא כי לפי דעת האומר נשנת התקל' לאלף החמישי' היחיה מולא שמועה אשר
הרב נשען עליו תהיה שמועה שנת פ"ט ולפי הדעת האחרת האומר נשנת
תתקל' היחיה שנת שמועה ושנחשוב יוצאות אפילו אחר החזקן היחיה שמועה
שנת פ"ז. הנה הוא מוצא דבר כי יי מחלוקת בין הפוסקים אם שנת
השמועה היחיה נשנת פ"ז או פ"ח או פ"ט או פ"ט האומה שאינו כן תמיד ולפעמים
לא יהיה הספק כי אם ב' שנים והם היולאים לקצרה רש"י ורי' ולקצרה סקמך
עליה הרב זל'. אומה השנה היולא לקצרה האחרת שדחה הרב לפעמי' תפול
ב' מאלו הג' שנים ולפעמים נשנת אחרת הן מופלג מאלוהם השנים הן קטון
כאשר הוא צומן המכר שהיה שנת פ"ז ולקצרה הפוסקים האחרים היה שנת
פ"ח או פ"ח או פ"ט ועם היות שכתב יורה דעה בהלכות תרומות נמלא כי
שנות השמועה לדעת רש"י ורי' הם פ"ח ופ"ט הוא שנות נפל בפרש' מורי'
שחשך לרצו' הקצרות כי האומה מה שכתב ב' חשן משפט והער' עדי' הראש
זל' בעי' ושאר כל הפוסקים. העל זאת יחשק כל חכם לב קטון או גדול
לצלי' חקור על פרשי' ועקרי' זה הדיון מאין נולד זה הספק ולאוה' יולא' משפט
כפי' כמו' ומלמד כי זה ראוי לכל אדם כדי להשיב ידיעת האומה לכל מלד
המכרה ראוי' לנו לחקור על זה כי כמעט אומר שאלו היה יודע זה כל איש אשר
כדנה רוחו אותו לעלות לארץ הלצי' לא דבר רק הוא שלקצת זה יתעבד ויאמר
מה לי ולעלו' אל הר' יי' אשקועה ואציעה במכור' מוכן לשנתך פעלה יי' אם
נשכון ישראל' בו' אל ארץ דגן ותירוש וכו' אחרים ערס יכנה נכחתי יי' בזה
להם לג' השנים ופעם ציוול לארבע ולא יתחך כמה שמוע שנת ארבעה החנוה
שלש השנים: איך צומן ארבעה הנה יוכלו להתפרקם אחר היות הספק ב' שנים
כח'ש ואם כן לריכ' הצרכה לה' שנים ונענוותיו נחיי' ננו והאין תמצא מהם
ולא זכינו להתקיים בו' וצני' ככר איכריכם וכורמיכם וכ'ש' אם גם צפירות הגר'
הגא' קדושה שציעית כנראה מהרמזים זל' בהלכותיו אם לא שכתב עיד' הלל'
כי פירו' לשלש הוא כמו שלש וסאצנייה' תחור' על זמן המנוחה הלאה ששלוש
השנים יתברכו להשיב ר' מחקורם לכל שני השמועה ונשכל זאת המנוחה הנמלא'
מלרף לזה מאלי' החכם המכר נחתי אל לבי לעיין פרשי' זה הדיון גמי' פירשי'
והוספות ושאר כל הפוסקים בכל מואדי' כאשר חשיב יי' ולרומה נוסח הדיוס
כי עמודיו שבע שני השמועה גם לחיקון הדברים ראיתי לחלק מאומה זה לז'
חלקים מנארים הדיון ומנארים. הר' חלקים הראשונים בציור הר' דעות האר'
מהגאונים הרבנים ולכן יכונה כל חלק וחלק מהם נשם שורש כי באומה הם
פרשי' ועיקרי' הדרוש הזה. עוד ג' חלקים אחרים כדמות נלרים. וענשים שרים
מהרמזים המכרים והיה אם כן מואדי' זה בכלל עם כל הפרשים כען ששישו
מורבים וענפיו מועמים. שחול על פלגי' מ' הגאונים המכרי' ועל יוצל' יפלה
פרשי' ונשא ענק ועשה פרי בראשו. אחרתי אעלה בתמר אומה נשקפיו
ללקוח פרי מעדיו:

פירות שציעית קראתיו כי על הדרוש הזה יקדתי אף עשיתי:

השורש הא' בציור גר' רש"י זל' ופירושה והקויות שחשקו עליו בעלי
התוספה' מקונו' דערכין ותשובה על כלן לעי'.

השורש הב' יפיר והיה לשי' ראשים. הא' ד' גימט' בעלי' התוספות ופירושה
נשם רשעים והיה גר' רש"י עממה. הב' גר' ר"ח ופירושה ונושא
אחריו מהאחרים זל'. ופי' קונו' דערכין לדעת כלם זל' והקויות שחשקו
הראש' על בעלי' התוספות וציור לעניות דעתי איך לא נמכרו אותם הקויות
נגד ר"ח מה היות שנת השמועה לדעתו זל' היא נמלה בעלי' התוספות:
השורש הג' בציור גר' הרמזים זל' ופירושה וכל אלוה' לא וזה רח' שחבריו
ועם היות לא זכר אדם מהפוסקי' אשר ראיתי דבר גדול או קטון
מדעת הרב הזה ולא עלה על פי איש מהמפרשים להגידו' הלא צידו' מלא כל
הארץ

כל עין וכל עין רליכא חסיד' כלל. ויסם נראה לרוב שדעת הרמזים זל' היא
כדמותו נמה שחלק בין קצרה נמה ללא קצרה שחרי' לא כתב זל' שהקצרה תופס
ארבע אומה ונמלה ללא אומה משמע דוקא סיכא דלא קצרה. האומה נמה
שכתב רש"י זל' שם נבזיה' נכחיה' חלק בין קצרה נמה ללא קצרה ונמלה
נשמוע אחרת לן. גם מדבריו נלמד דאין אחרת למה שכתבתי בפירוש דברי
הרמזים זל' דעל' האומה דקאמר תחת מה תופס ארבע אומה וכו' קאמר בגמרי'
והנה תוכן חלר הקצרה הציור נכונה עמוד ופרשי' זל' כל מקום שהוא עמוד
שחור דכיון דהצורה חלוקה היותה ומחלוקה נכונה לא גזיר רבנן נמתיס'
נכונה שיתפסן ארבע אומה קצרות ללא המורה דבי' גזיר רבנן ארבע אומה
נמה הנמול' באויר ובנו' למעלה חלל' גג המורה כדי להרחיק את האדם
על הארץ על הנמולה חלל' כאן יי' הכר עד כאן חרי' כר' מאלו דבי' סיכא דומה
שלא קצרה תופס ארצ' אומה נמולה. היה כשקצרה דעם שנים שנה. גם
נמה שכתב זל' דנית קצרה אומה קצרה אומה קצרותי' משום שמה יגע כראה
מוצא דכל שכן ארבע אומה קצרותי' הקצרה דמול' דליכא למיחש שמה יגע
ותמא יאחיל. וכיון דקצרה איכא משאש שמה יגע או שמה יאחיל כמו נמה
אשר לומר דגם לדעת הרמזים כשקצרה נמה תופס ר' אומה. ומה שלא כתב
שהקצרה תופס ר' אומה אולי הטעם הוא דדוקא תופס נמה ר' אומה ומקום
שהוא זו ל' מוקים הקצרה. או שלא כתבו משום דהוי' מילתא דלא פסיק'
דליכא דמסייעי' מחלוקה לא בעי' ר' אומה לכולי' עמלא. אפילו שחאמר כן אין
נמלא שלפנינו שום חסיד' מומלה כיון דיש כותל מפסיק מלמעלה למטה ראיה
מאלר' הקצרה דלא בעי' ר' אומה כדחתן בהלכות פרק טו'. ומייתי' לה נבזיה'
כדלעיל וכדפרשי' זל' ואפילו לדעת הראש' שלמד משם וככתב דברי' הרמזים
ר' עפחים אפילו סיכא דהוי' הקצרה נמולה ומקויות עשרה עפחים. זה דוקא
סיכא דליכא מחלוקה חלל' מחלוקה הקצרה חלל' הכה דליכא מחלוקה מלמעלה
למטה מפסיק דלי' ולא בעי' דמחלוקה כלל: וכי' לדעת רש"י זכרנו לצרכה
שכתב (שני) דלוחם ארבע עפחים דעו תחת ציה' הוא מנעם שיהיה החלר
עקום חסון ולא יהיה נגרר אחר המורה פחות מארבע עפחים לא חשיב נשום
דוכחא ל' מנעם דברי' שיהיה הציור נחלר רחוק מהמורה ארבע עפחים וכן
נראה דעת הרב רבינו משה בר' ימיון זל' ב'ס' פיק' וי' מהלכותיו. ואם כן
אין ספק חסיד' מומלה כלל חליצ' דלי' עמלא גם ומה הלך כיון דיש כותל
מפסיק מלמעלה למטה ואי' אשר שיע' שם או יאחיל על הנמולה הנכנס צניה'
העדרס דמחלוקה עמלא תופס נמה ארבע אומה כדפי' רש"י זל' עלה דההיא
נמולה וזה לשון מה תופס וכו' חכמים גזיר שיהיה נמה מומלה כל הנכנס
ב' אומה כדי שלא ירגילו אובלי' נמולה ליקרע לו ויהא קצור שלא האחיל' ויש
לחוש שמה יפשוט ידו ויאחיל ולא חליצ' עמלא עד כאן. ועלם צידו' אם כן שאין
שום ל' חסיד' מומלה צניה' העדרס המכר מומלה לכתרים ליכנס שם. גם
שאין חסיד' כלל בקראה נמולה צניה' העדרס המכר מומלה נמולה לרש' הוא
מוצא ציה' האופן דליכא דמול' והקורה ארבע נמולה. הוא דליכא משום לועג
לרש' האומה נשכל אחר מהם הוא נמולה נכונה נכונה נמולה לועג לרש'.
והיות כל אחד מהם נמולה נכונה נכונה נכונה נכונה נכונה נכונה נכונה
הוא חן לארבע אומה של מה ואף על גב דליכא מחלוקה נכונה. או דליכא
מחלוקה נכונה חף על גב שהוא נחלק ארבע אומה של מה וכל שכן סיכא
דמול' צניה' אחר. הנה הם דברים פשוטים אינם לריכ' לראיה כלל. וכן
כתבם הרמזים נמולה נשכל' שאל' מומלה פירוש נכונה דמי' שמוע מועל
לפניו אובל' צניה' אחר אין לו ציה' אחר וכו' והאריך הרב זכרנו לצרכה
ופירושה לשחל' ונחלק דבריו כתב וזה לשון ולפיכך נשנת שאינו יכול להתעסק
בלכרי' קצרה ואין זו מומלה רש' ולעסק לרכיו מוסק ואובל' בשר ושוחה יין.
ומכל מקום אינו אובל' ושוחה נכונה חלל' צניה' אחר אם אפשר ואם אי אפשר
לו נשמה מחלוקה צני' ובין הנה ואובל' אר' מחלוקה שחיה' וכו' ולק'ס' ולתפלה אין
לריד מחלוקה ולא אחר מחלוקה חלל' לכולל' ושוחה חלל' לק'ס' ולתפלה לא מרחיק
חלל' ארבע אומה משום לועג לרש' וקורה ומתפלה ואפילו רואה את הקצרה שאין
נכחיה' הקצרה לא משום מומלה ולא משום ערות דבר כמו שיראה שיעלה נכונה
מחלק מה שכתבתי חלל' שחלק ארבע אומה הוי' של מה ואיכא משום לועג לרש'
לכל חן לר' אומה אינו מקומו מומלה וכן צניה' הקצרות. ואם יי' שם מחלוקה
מחר ואפילו אחרי' המחלוקה מיד שהמחלוקה מפסקת אפילו חלק ארבע אומה דכניה'
אחר הוא. ומה יתבאר מה שכתב בשאלה השנייה נמולה צניה' שיש בו קצרה
ועשו מחלוקה של נגדים בין צניה' ובין הקצרה שהוא מומלה עד כאן לשון. וזה
לא מיד יי' יתברכו מועיניו ורומה כדירה ימוכנו בצנן ציה' קדשו ותפארתו.

נמולה צניה' חתן:

כאם העיר לר' כהרר יעקב י' חזיו זל':

לדיוח השומע אמת מכל מלות יי' אשר לא תעשינה נבלות החל הזה
לרוב עובדותיו כי הנה שמוע קרקעיה חיה נהגה כי אם בארץ
ומדרבנן ושמעו כפשים אף כי נחשיבנו זה גם בארץ הלזו מדרבנן ככר נהגו
במקומות מנעויותינו לנכות שער חוב שצורה עליו שציעית הן שהוא מנהג כדיו'
וכרמי' מלד יי' השמרות הן שהוא מנהג נקצות כאשר כתב הראש' בתשובה
עלכד כי יי' רבים נבלות להגיד נוסח השמועה בין עם יי' לקצרה הלזו'
המדריות מקים וארמויות. גם היא נעדרה כי אם הם הספק ומן חכמים כלמה
למטה. מה לנו לריכ' שמועה: הנה זאת חקירות כן היא קנה עמולה לנלתי'
פיות לליש' מאכני' ציה' ועד החכמים ידענה נמולה נכונה נכונה נכונה.
ולרצה הנה הנה בכל המון שאר האומה כי להעדר חיונו צומנו זה אמת מהנה
לא נמולה. ונעלמה מעיני עיני כל ח' ומפניהם נכונה חף אין שמוע חף
אין נמולה חף אין מנין פירות כלליותיו ועממיו. כל עין פרעיהן

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

ש' עולה לכאן ולכאן • אייתי תמריצי מן תמריצי יוצלי וסבי סת' טיינן לטא חרצי
 אשחכא דצמולא שציעת חרצ • אי רבי יודא דראשונה לא תשכח' לה דמלא
 יי' יוצלות מנו ישראל משכנכו לארץ עד שילאו וחי אחס יכול לומר משכנכו
 מנו שאלס אחס אומר תמעה שכנכו מנו כמלא בית ארצ צחלמס יוצל וחי אחס
 מולא ייד שנה אחרי אשר הוכתה העיר אלס לא מהס ז' שכשו ח' שחלקו
 ולחס מולא ייד שנה אחרי אשר הוכתה פניר • וחי רבי יודא אייתי שצקרי
 משצקרי יוצלי שדי אחסי היל צחלמ' שצצוע הבך חלה שכן דאגליניהו קנמר' עד דחמ'
 יר יס ואהדריניהו לא קא חסיז לסו • אי צניח אימא לעולם ייצכן וכי קחבי
 וכן צניחס אקחאר • הכי נמי מתצנרז וכי' רב אסי אומר הבך שיה שכן עד
 דסליק נזרז ומקדס לא קא חסיז לסו דרביז וכי' עד כאן לשונו הגמרא • פרסי'
 דרבי ציה שכי כמה קס ת"כ • וכדאמרין צמקס עיי' שצמעהל דחמל דבי אליא
 וצח' שכי כמה יוצלי איכא תמריצי צכל מלחא ומלחא חרי יוצלי פשו לסו ח' שכן
 דלמריח ארצע קרי לחרי שצויע פשו שיה (צ') אשחכא דליחריצ שיה (צ') שצצוע
 וסחיצי אחרת דצמולא שציעת הוה • הוה מרי רבי יודא הוה לכאן ולכאן • שנה
 מסיימין חס היוצל ועולה הוה למנין יוצל וצו מתחילין למנות יוצל שכי ואשחכא
 דצכל מלחא ומלחא חס ציה חרי שכי וחרי יוצלי דהיינו צח' שכי תמריצי יוצלי
 ותמריצי שכי ואייתי הבך תמריצי דמריח' צכל יוצל ויוצל דללו לרצכן אין מתחילין
 למנות מיוצל שכי אלס מנסה ילא ולרבי יודא מנסה כי עלמס וסבך שיה
 דאשמיירו מעיקרא לרפיניהו אחרדי הויין ארצע קרי אשחכא דצמולא שציעת
 חרצ שנה שמינית דלאחר י"ד דהציה נמי לא נחרצ עד תכ"א • אי רבי יודא
 דראשונה • צניה ראשון לא משכחת לה דנחרצה צמולא שציעת דתכיז יי'
 יוצלות וכי' • אי אחסי יכול לומר שמשעת שכנכו מנו' ליוצלות שאלס אחס אומר' כן
 כמללס אחס אומר שחלחלה היוצל חרצ הציה שחרי אומר אומר' וחס שצמריס
 שנה ולחרצ מלחא שנה לללח צחי ישראל ונוור • לא מהס ח' שנה שצמורב
 חרי הס ת"מ ות"י של ציה ראשון חרי הן ת"מכ שנהן יי' יוצלות לא פחות
 וולא יותר ונוולא הציה חרצ צחלמס יוצל הצא • וחי אחס יכול לומר שחרצ
 צחלמס היוצל שחרי הכתוב אומר שלא חס יוצל י"ד שנה לאחר חרצן דרביז
 צעשירס וממס שנה לגלותיו צראס הסנה צעשור לחדס צארצע עשרה שנה אחרי
 אשר הוכתה העיר ואמרין לעיל צמורא קרי ליה ראש השנה וקרי ליה צעשור
 לחרס אלס אי זו הוה שנה ש"ס שנה צעשור הוה אומר זס יוצל • אלס לא
 מהן וכי' • וחי רבי יודא הוה הבך דרבי דבשניה נחרצה צמולא שציעת חרי
 משכחת לה דצראשון' נמי נחרצה צמולא שציעת' והא שומעין ליה לרבי יודא
 דחרי' שנה כי עולה לכאן ולכאן שצנחת חמסי' עלמס שהוה שנה היוצל מתחילין
 למנות שומעין יוצלות אשחכא דקא משמיירו לסו שצ קרי שכן משצקרי יוצלי
 וצח' ומסי צצקרי ארצע קרי להרתי שצויע ותוקים להו לצדה ייד שכן דבשנ'
 וחלקו דחסי לסו מיי' יוצלי מוסס דאמרין דליכא יי' יוצלי עד י"ד ללחי
 אחרצן אשחכא דצחלמל' שצצוע דהוה שנה שליטת' לשצווע ראשונה שציוצל נחרצה
 הציח • הוה לא קאי' דהבך חלה שכן דאגליניהו קנמרצי כלי' להסוה חלה
 שכן דישצ קנמרצי קציות שמרון וילר עליה דכרתי' צמלכיס ויעל מלך אשר
 צכל חלקן ויעל שמרון וילר עליה שלס שנים ואגליניהו לישראל וקמו לסו צגלות
 עד דחמ' ירמיהו ואהדריניהו דאמרין צשליה ומקמתי' לא קא חסיז לסו לא
 למנין שומעין וולא למנין יוצלות והילכך דבי צלרת מהבך שייצקרי להבך חלה שכן
 לא פשו לסו אלס ארציסר ואשחכא נמי לרי' יודא דצמולא שציעת נחרצה
 הציח והוה חלמל' יוצל הצא לרבי ר' יודא דללו לרי' יודא לא ס"ל להך
 דרשנ' דררשין צבך קרא דצארצע עשרה אחרי אשר הוכתה העיר דחיוה דריש
 י"י לרדק' אחרניהו וולא שציע' אי' כיהו להסו' דדרשנ' ועממי' מלי לא קא חסיז
 להבך חלה שכן צצילי שיעצ ומצחן וולא חרסו וולא ירצו וולא קלרו ככל אוון
 ה' צנים • וחי צניח אימי' לצולם וצכן הוה' • והא דאומר פשו לסו שיה
 לא חקסי לך וולא מידי דכי קחבי וכן צניחס אשאר מילי קמ"ל דבטי' צאצ
 נחרצה וצמולא שנה כצראשונה אלל מחסיח דאמר דצראשונה הוה צמולא
 שציעת לא צעי למיור דחסי הוה צניחס רב אסי אומר הבך שיה דמריחור לא קא
 חסיז מסי' דלא קריש' ארץ ישראל למנות שומעין יוצלות עד שעלה נזרז
 וקדסה ואלו עזרז לא עלה עד לאחר שס שנים שצבנה הציה וכדפערס עעמול
 תצמורד ואחיו נמי לרצכן צמולא שציעת כצראשונה עד כאן לשונו • ומלי
 דכצז וכדפערס עעמי' תצמורד ללו הכי אחרפס עעמול למס לא עלה אלס דוקא
 מיל דלא עלה דחיולח צמורל חצל צספיק דמגלה חיוח דקאמי' הסס חמי' רב
 וחי חיוח רב שמואל צר ומרס בגול חיה' יוסר ומצין ציה סמקדס שכל זמן
 שצרך צן כרים קיים לא הכימו עזרז עלה עד כאן וכדפערס' הסס • ועס חיוח
 קחויס ומחויס דבי הרב וליכין פיי' חכור אחרכו לעניות דעתי צשורס
 שסלישי עס כל זס לענין דינא •

הנה הוא מוציא איך הרצ נפוס ריהמיה בכלל צעיר לא דק צבוגין דערנין
 כי סם צערכין לא הקשו כי אם לרעה רבנן לא לרעה רבי יהודה ארצות
 הסיני על הקושיא הא ותי רבי יהודה הו' והרצ כחצ בכלל וצערכין פרכי לר'
 יהודה חרבן ציה טעי ותי עוד יקשה עליו כי מה שאמר רב אשי טיה טנין
 ובי' הוא אליבא דרבנן לא אליבא דרבי יהודה כי רב אשי נא לתרן עיר טעה
 אי צעיה אימא לעולם רבנן וכמו שכתב הרצ עלמו וזה לטור ואחיה צעי
 לרבנן צמולי טעניה כבדאטובה עד כלל והרצ כחצ צכאל דאחמור אליב' דר'
 יהודה ואל יענה התלמיד צעי' מלה נמי טכתב רש"י כי פירושה צור ור"ל כמו
 שלרבי יהודה אחיה צמולי טעניה צמלי דאמרינן עד השתא לרבנן נמי אחיה
 צמיס אלל לרבי יהודה לא לריבין יומאר רב אשי ולרבנן אין ולי איפשר לומר
 טפי' מלה נמי הוא שמואלר רב אשי יאל לרעה טעהס צמולי טעניה לפי
 שלרעה רבי יהודה אמ' ומליין ח' טים טעהס טנה אחת טקפה על טעניה
 ולא כן לרעה רבנן . עוד יקשה קושיא אחרת והיא הגדולה והיא כלס כי די'
 לעיקר

סאלן כבוד • דעת וחכמה קונצים אחד • סוף לצדו • יגלה לחן חכמים ומדע
מה צפוי נחלו המירועים :

וְאֵלֶּיךָ הָיָה צִיּוּר סִבְרָה הַמִּשְׁקָה אֲשֶׁר כְּתֹב הַרְבֵּה וְעוֹשֶׂה פֶּלֶא עַל פִּי הַסְבּוֹת הַמִּכְרֹת וְהִיא סִבְרָה הַרְחֵיב ז"ל :

הַבְּצֵר הָאֵלֵּי הָאֵלֵּי הַחֶלֶק הֵם צִיּוּר כִּי סָבִים מִהַסְרִים הֵם עִם הַיּוֹם הַכִּי טָאִים יִנְקִים וְעוֹקֵר אֶחָד הָאֵלֵּי הֵם טָאִים כְּהַחֲבֹר וְהִיוּ לְבָע א' :

וְהֵם הֵם וְהֵם עִם הַמַּעֲשִׂים ז"ל . וְכִי הָאֵלֵּי בְּמִשְׁכָּן זֶה אֵין טָאִים חִלּוֹק צִיּוֹת לְעֵינֵי הָדִין וְהַטָּלוֹס צִיּוּר כִּי דְרִי הַמַּעֲשִׂים ז"ל גַּם צִיּוּר דְרִי הַמַּעֲשִׂים ז"ל וְעוֹקֵר :

דגנצ'ר הג' והוא המלך השני צביאור אי זה מהדעות הנשאר'ס יבשר מה או זה כי אי אפשר לקיים שלטון' וצביאור סדר השבטון לדיעת שנת השמטת צנכל כפי השבטון לצריחת עולם ופי' ג' בסביון דע' ח' לפי דעת הרמב"ם ז"ל : **דגנצ'ר** הג' והוא המלך האחרון צביאור שאלה היה שאין צמ כח להכריע צין הרצנים המ' כאשר כן הוא האמת האם חלו מחויבים ללאת ידי כלם ולשעור כל שטותהם או לא :

[illegible]

ואחר כל זה כשתבאר עוד הקדמות והוא ששנת ה"ב לבנין
היתה שנת ג' אלף ת"ח כ"ח לעולם כמו שכן כתב רש"י בזה
השמועה עלמה וכמו שכתב בקוף ג"ה צפרע ע"פ החשבון אם כן ילד
לנו מה שכתבו המפרשים בשם רש"י ז"ל והוא ששנת פ"ז היתה שנת
שמונה חה כי חסוף שנת המרנן עד השלוש ד' אלפים יט קמ"צ שנים
ועוד אלף ופ"ז יעלו ורנ"ט אלף וכשתסניך המוחות וקח לכל מהה ג' שנים
ולכי שנה אחד יעלו כ"ה שנים ועם המי יעלו ל"ד ועוד השנה ש"ט לנו להסוף
למ"ט וכעפי חדא שחא יעלו ל"ה והם כולם שמונות . וזה פ"ז זאת השמועה
לדעת רש"י ז"ל אונם בוא אחריו באורי עולם ובגלי התוספות בכללם והש
עליו וסוף דערכין שכתב רש"י עליו בכתל והוא סוף פרק ג' על הצריחא
עלמה שכתב רש"י הקשו בגמרא . עלולו בכתל והוא סוף פרק ג' על הצריחא
ג' בזה קס ארבע מהל ועשרין שכן ארבע אלהי יבלי ארביקר חר
בגמרי פקד להו קיה ה"ל בתיחא בצעו אה אורי רבי יהודה ה"ל ראור שמה